

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på ejendommen Strandkæret 25, 9560 Hadsund

21. august 2012

Virksomheden: Schnack Agro I/S, Skovlygaard
Beliggenheds adresse: Strandkæret 25, 9560 Hadsund
Ejer: Morten Schnack

CVR nr. 29437432
CHR nr. 77750

Stamblad:

Virksomhedens ejer og kontaktperson	Ejer: Morten Schnack Nybrogaardsvej 59 9560 Hadsund
Virksomhedens adresse	Strandkæret 25, 9560 Hadsund
Virksomhedens matrikelnumre	Visborg By, Visborg 44a Visborg By, Visborg 44r Visborg By, Visborg 39d
Kommune	Mariagerfjord Kommune
CVR-nr. CHR-nr.	29437432 77750
Ejendomsnummer	8460008321
Betegnelse	Miljøgodkendelse efter § 12

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse består af 4 kapitler samt relevante bilag.

Første kapitel indeholder en beskrivelse af de generelle forhold for miljøgodkendelsen, herunder bl.a. gyldighed og klagevejledning.

Andet kapitel indeholder vilkår for miljøgodkendelsen. Her beskrives vilkår for diverse drifts- og forvaltningsmæssige forhold, som skal overholdes for at miljøgodkendelsen kan godkendes af myndigheden.

Tredje kapitel indeholder Mariagerfjord Kommunes vurdering af de miljømæssige forhold i forhold til husdyrbruget der godkendes, ud fra gældende lovgivning m.m.

Fjerde kapitel indeholder en samlet vurdering af det godkendte projekt.
Bilagene indeholder bl.a. kort og planer over bygninger og arealer, beredskabsplan m.m.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
1. GENERELLE FORHOLD TIL MILJØGODKENDELSE	5
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
1.2 GODKENDELSE	7
1.3 GYLDIGHED	7
1.4 GENERELT	8
1.5 KLAGEVEJLEDNING	8
1.6 OFFENTLIGGØRELSE	9
2.1 GENERELT	11
2.2 UHELD OG RISICI	12
2.3 ÅRSPRODUKTION	12
2.4 FODER	12
2.5 LUGT OG AMMONIAKFORDAMPNING FRA STALD OG LAGER	13
2.6 OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	14
2.7 HÅNDBLING AF HUSDYRGØDNING	14
2.8 TRANSPORT	15
2.9 LUGT	15
2.10 SPILDEVAND	15
2.11 STØJKILDER	16
2.12 SKADEDYR	16
2.13 STØV	16
2.14 LYS.....	16
2.15 OLIE OG KEMIKALIER	17
2.16 AFFALD	17
2.17 LANDSKABELIGE HENSYN.....	17
2.18 UDBRINGINGSAREALER.....	17
2.19 ENERGI M.M.....	18
2.20 TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL.....	18
3. MILJØREDEGØRELSE OG VURDERING	20
3.1 KORT RESUMÉ	20
3.2 ANLÆGGET OG EJENDOMMEN.....	20
3.2.1 Bygninger.....	20
3.2.2 Afstandskrav	21
3.2.3 Beskyttelseslinier og landskabelige hensyn	22
3.2.4 Energi og vand.....	23
3.2.5 Affald.....	25
3.2.6 Spildevand.....	26
3.2.7 Transport	26
3.2.8 Støjklider.....	27
3.2.9 Støv	28
3.2.10 Risici og afværgeforanstaltninger.....	28
3.2.11 Skadedyr	29
3.2.12 Olie og kemikalier.....	29
3.2.13 Lysforhold.....	29
3.2.14 Lugt.....	30
3.3 PRODUKTIONEN	30
3.3.1 Foder.....	31
3.3.2 Husdyrgødning produktion, opbevaring og udbringning	31
3.4 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	34
3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT.....	34
3.4.2 Management	36
3.4.1 Fravalg af staldteknologi.....	37
3.5 UNDERSØGTE ALTERNATIVER	38
3.6 OPHØR AF HUSDYRBRUGET	38

3.7 EGENKONTROL	39
3.8 NATUR OG VAND	40
3.8.1 Ammoniak	40
3.8.2 Tab af næringsstoffer til overfladevand	52
3.5.3 Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser.	56
3.8.3 Kvælstofudvaskning til grundvandet	59
4. SAMLET VURDERING	60
BILAG 1. ANLÆGSOVERSIGT	61
BILAG 2. STALDOVERSIGT	62
BILAG 3. AFSTANDSKORT	63
BILAG 4. UDBRINGNINGSAREALER OG BRUTTOKORT	64
BILAG 5. FORUDSÆTNINGER FOR FODERKORREKTIONEN VEDR. INDHOLDET AF RÅPROTEIN I FODRET TIL SØERNE	67
BILAG 6. DYRKNINGSFRIE BRÆMME PÅ MARK NR. 1 OG NR. 7	68
BILAG 7. TRANSPORTKORT	69
BILAG 8. OPBEVARINGSKAPACITET	70
BILAG 9. UDPEGNINGSGRUNDLAG FRA NATURA2000	73
BILAG 10. BRÆMMER VED MARK NR. 2	76
BILAG 11. UDPEGNINGER I KOMMUNEPLANEN 2009-2021	77
BILAG 12. BESKYTTET NATUR OMKRING EJENDOMMEN	80
BILAG 13. DEPOSITIONSBEREGNINGER	83
BILAG 14. NATURA2000 OMRÅDER	84
BILAG 15. BEMÆRKNINGER I FOROFFENTLIGHEDSFASEN	85

1. Generelle forhold til miljøgodkendelse

1.1 Ikke teknisk resumé

Morten Schnack har søgt Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Strandkæret 25, 9560 Hadsund (Skovlygaard), jf. § 12 i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" (lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk og beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger er foretaget i dette system.

Mariagerfjord Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af det indsendte ansøgningsskema nr. 30545 version 5 samt skema nr. 39399 version 1 (planteavlsmode).

Baggrund

Schnack Agro I/S, Norupvej 70, 8970 Havndal ansøger Mariagerfjord Kommune om miljøgodkendelse af husdyrbruget Skovlygaard, Strandkæret 25, 9560 Hadsund i forbindelse med udvidelse af sin so-besætning. Produktionen er i dag på 775 søer, og ønskes udvidet til 1530 søer, svarende til en udvidelse fra 177,74 DE til 342,93 DE.

Produktionsændring/udvidelse

Husdyrholdets sammensætning:	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Årsso, Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	750	122,03	650	101,76
Årsso, Løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	880	137,77
Årsso, Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv (32 fravænnede grise/årsso og fravænningsvægt på 6 kg*)	250	17,57	1130	75,37
Årsso, Farestald, Kassestier, fuldspaltegulv (32 fravænnede grise/årsso og fravænningsvægt på 6 kg*)	500	35,14	400	27,03
I alt		174,74		342,93

* ansøgte alders- og vægtintervaller

Anlægsændringer

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny fare- samt løbe/drægtighedsstald på ca. 3.300 m² incl. gyllekølingsanlæg samt en ny gyllebeholder på 3.500 m³.

Tidligere meddelte afgørelser

Strandkæret 25, 9560 Hadsund har en screeningsafgørelse om ikke VVM-pligt fra Nordjyllands Amt af 27. april 2006 (j.nr. 8-50-12-22-815-0001-06). I afgørelsen gives det tilladelse til 750 årssøer på delvist spaltegulv, svarende til 174,4 DE.

Lugt

Geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 139 m (enkelt bolig), 272 m (samlet bebyggelse) og 440 m (byzone m.v.). De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 81 m, 1,248 km og 1,248 km, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Dyretryk og udbringningsarealer

Ejede og lejede udbringningsarealer udgør 299,10 ha. Det ansøgte projekt er på 342,93 DE og der modtages 79 DE svinegylle fra anden ejendom med samme ejer. 148 DE svinegylle

afsættes til biogasanlæg, hvoraf 94,40 DE rejektvandet tilbageføres til ejendomme. Dette medfører at bedriften har et beregnet dyretryk på 1,23 DE/ha.

BAT

Der er beregnet et BAT-emissionskrav for emissionen af hhv. ammoniak og fosfor fra husdyrbruget på hhv. 3.931 kg N/år og 7.887 kg P ab lager.

Den aktuelle emission fra husdyrbruget er 3.799 kg N/år og 7.550 kg P ab lager, hvilket ligger under BAT kravene. Der er valgt gyllekøling i alle staldene, med undtagelse af den eksisterende farestald (Staldafsnit B) hvor der etableres biologisk luftvasker. Endvidere er der benyttet fodertiltag med henblik på opfyldelse af ammoniakreduktionskravet. Endeligt bliver den nye gyllebeholder etableret med fast overdækning.

Derudover er der foretaget projektilpasninger indenfor lugtreducerende tiltag, for at mindske generne for omkringboende, ved anvendelse af biologisk luftvasker.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT inden for de forskellige områder management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Ammoniak

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav om 30 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Ejendommens samlede ammoniaktab fra anlægget til omgivelserne er beregnet til at være 3799 kg N/år, hvilket er en forøgelse på 1324 kg N/år.

Ammoniaktabet vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning af næringsfølsomme naturtyper i nærområdet, herunder at det overholder beskyttelseskriterierne for Kategori 1, Kategori 2 og Kategori 3 natur jf. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det vurderes at beskyttelsen mod ammoniakpåvirkningen på surt overdrev i Natura2000 område nr. 223 kastbjerg ådal, medfører at der er udlagt husdyrgødningsfri bræmme på mark nr. 2. Herudover vurderes det at udbringning af husdyrgødning og ammoniakemissionen fra anlægget, lever op til habitatdirektivforpligtelserne og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er stillet vilkår om husdyrgødningsfri bræmme på 10 meter i den østlige del af mark 2, samt at der pløjes på langs af den dyrkningsfrie randzone og ikke vinkelret på.

Tab af næringsstoffer til overfladevand

Alle arealer er beliggende i opland til Mariager yderfjord og er omfattet af fosforklasse 0, 2 og 3, og nitratklasse 0, 2 og 3.

Nitratkravet på max 63,8 kg N/ha/år er overholdt, da udvaskningen fra rodzonen er beregnet til 60,5 kg N/ha/år.

Der er et fosforoverskud på 8,1 kg P/ha/år og fosforkravet er overholdt med en margen på 12,4 kg.

Mariager Yderfjord, er en del af fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (*Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*) og Ramsarområde nr. 11 (*dele af Randers og Mariager fjorde med tilgrænsende havområde*), der sammen med ådalene udgør habitatområde nr. 14 (*Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*); samlet Natura2000-område nr. 14.

Det er vurderet at godkendelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne, jf. Miljøstyrelsens vejledning.

Grundvand

Ejendommen har ingen arealer i nitratfølsomme indvindingsområder eller i vandværkers indvindingsoplande.

1.2 Godkendelse

Mariagerfjord Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen beliggende på adressen Strandkæret 25, 9560 Hadsund. Afgørelsen meddeles i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Der skal gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer og omfatter 1530 søer, svarende til 342,93 DE. Endvidere omfatter miljøgodkendelsen opførelse af en ny stald samt gyllebeholder.

Afgørelsen om miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Mariagerfjord Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Mariagerfjord Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

1.3 Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelse.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Det skal bemærkes at der med denne godkendelse gives tilladelse til at der afsættes husdyrgødning til et biogasanlæg, der ikke er opført ved godkendelsesdatoen. Dette er ikke i strid med husdyrgodkendelsesloven jf. udtalelse fra Miljøstyrelsen Help Desk af 16. februar 2010. Godkendelsen kan dog ikke udnyttes helt før biogasanlægget lovligt kan modtage husdyrgødningen, jf. vilkår i kapitel 2. Yderligere skal det gøres klart at jf. ovenstående vedrørende udnyttelsesfrister, kan godkendelsen forældes, hvis godkendelsen ikke er udnyttet som beskrevet. Hvis husdyrgødningen mod forventning ikke kan afsættes til biogasanlægget, må der anskaffes udbringningsarealer eller anden mulighed for afsætning. Der skal i så fald ansøges om tillæg til denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Første revurdering er planlagt påbegyndt i 2020.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. bygge-loven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

1.4 Generelt

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende lov og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder en vilkårsdel samt en del med miljøredegørelse og miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Mariagerfjord Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen med hensyntagen til "Mariagerfjord Kommuneplan 2009-2021".

Ansøgningen er en § 12 ansøgning og har været igennem en foroffentlighedsperiode fra 18. oktober 2012 til 9. november 2011. Der er i perioden indkommet bemærkning fra Dansk Fritidsfiskerforbund, vedrørende udbringning af gylle på lavtliggende jorde og tæt på Mariagerfjord. Bemærkningen kan ses i sin helhed i bilag 15. Derudover har Danmarks Naturfredningsforening generelt ytret ønske om at modtage udkast til miljøgodkendelser til kommentering.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og parter fra 27. juni til 8. august 2012. I høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

1.5 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Udnyttelse af miljøgodkendelse i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar. Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til:

Mariagerfjord Kommune, Natur og Miljø
Ndr. Kajgade 1
9500 Hobro

eller

pr. e-mail til: raadhus@mariagerfjord.dk.

Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Klager vil modtage en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Mariagerfjord Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 da-

ge, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber **tirsdag den 18. september kl. 15:30**. En eventuel klage skal være kommunen i hænde senest ved klagefristens udløb.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

1.6 Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort tirsdag d. 21. august 2012 ved annoncering på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside. Der vil være en kort henvisning til annonceringen i Hadsund Folkeblad samme dag.

Mariagerfjord Kommune

Kirstin Bjørnbak Kjær

Kopi af udkast til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Christian Bach Knudsen, Agrinord, e-mail: chk@agrinord.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjords husdyrgruppe, e-mail: husdyrbrug@dn-mariagerfjord.dk
- Naboer,
 - Kristen Tvedegaard, Strandkæret 23, 9560 Hadsund
 - Erik Nielsen, Strandkæret 21, 9560 Hadsund
 - Beboerne, Strandkæret 15, 9560 Hadsund (Ejet af Morten Schnack, Nybrogaardsvej 59 9560 Hadsund)
 - Merete Anette von Lüttichau, Havnøvej 38, 9560 Hadsund
- Ejer af forpagtede
 - Bo Gertsen, Strandkæret 5, 9560 Hadsund
 - Vivi Jensen, Strandkæret 9, 9560 Hadsund
 - Jens Andersen, Hobrovej 91, 9560 Hadsund
 - Lars Trads Pedersen, Gl. Visborgvej 101, 9560 Hadsund

- Kaj Jensen, Havnøvej 24, 9560 Hadsund
- Anders Danmark, Kjellerupsgade 17, 9560 Hadsund

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Christian Bach Knudsen, Agrinord, e-mail: chk@agrinord.dk
- Naturstyrelsen Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø, nst@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg, nord@sst.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København, natur@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordjyllands lokalafdeling, mariagerfjord@dof.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøvej 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjords husdyrgruppe, e-mail: husdyrbrug@dn-mariagerfjord.dk
- Friluftsrådet i Nordjylland, v/Børge Poulsen, himmerland-aalborg@friluftsraadet.dk

Derudover er naboer og ejer af forpagtede arealer orienteret om den endelige afgørelse.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter (anlæg og dyrehold CHR nr. 77750) på Skovlygaard, Strandkæret 25, 9560 Hadsund og samtlige arealer under CVR nr. 29437432. Husdyrbrugets anlægsoversigt mm. fremgår af bilag 1 og 2, og samtlige arealer under CVR nr. 29437432 fremgår af bilag 4).
- 2) Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3) Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er godkendt af Mariagerfjord Kommune.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Ændringer i ejerforhold eller af driftsansvaret skal meddeles til kommunen inden eller lige umiddelbart efter ændringen.
- 6) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttet" menes, at eventuelt ansøgt byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen.
- 7) Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden:
 - om besætningens/produktionens størrelse den 21.8 2014. (2 år efter godkendelses dato)
 - når besætningen er nået op på 342,93 DE
- 8) Ved ophør af bedriften skal nedenstående forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres. For så vidt bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi nedrives disse af autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet. Mariagerfjord Kommune kontaktes før ophør.
 - Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres.
 - Hvis gyllebeholderen ikke skal anvendes, tages den ud af drift som beskrevet i 10-års beholderkontrollen
 - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
 - Ensilagestakke fjernes og foderbeholdere tømmes

- Alle olietanke skal tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Mariagerfjord Kommunes affaldsregulativer.
- Udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal nedrives og fjernes fra ejendommen, når de ikke længere er i brug. Staldbygninger der ikke længere anvendes, skal vedligeholdes så de ikke henstår i forfald efter de gældende regler og definitioner i byggeloven, eller skal alternativt nedrives.

2.2 Uheld og risici

- 9) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til:

- Alarmcentralen, tlf.: 112.

og efterfølgende straks at underrette:

- Tilsynsmyndigheden, Mariagerfjord Kommune, tlf.: 97 11 30 00.

En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være kommunen i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke tiltag der er, eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelser. Til de unormale driftssituationer henregnes i denne forbindelse udslip, svigt og momentane standsninger.

Ved driftsforstyrrelser og uheld har den driftsansvarlige pligt til at følge beredskabsplanen og træffe de fornødne foranstaltninger, for at afværge følgerne af uheldet bedst muligt.

- 10) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på bedriften.

2.3 Årsproduktion

- 11) Ejendommen har tilladelse til 1530 årssøer, svarende til 342,93 DE.
- 12) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

2.4 Foder

- 13) Der skal fodres med successiv foder (fasefodring). Foderet må maksimalt have et fosfor- og råproteinindhold, som ligger inden for BREF-dokumentets vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold i foder til svin. I dette foder skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.
- 14) Dyreholdets totale udskillelse af kvælstof (N ab dyr) må maksimalt udgøre 26.052 kg N, jf. bilag 5.

- 15) En gang pr. planperiode gennemføres en beregning af den samlede årlige produktion af N ab dyr for årssøer – ud fra data fra effektivitetskontrollen og formelen i bilag 5.
- 16) Som dokumentation skal der gennemføres effektivitetskontrol (E-kontrol) i hele besætningen med opgørelse af antal årssøer, foderforbrug pr årssø, antal fravænnede grise og fravænningsvægt
- 17) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 18) Der skal føres logbog over foderblandinger, hvor der gemmes en indlægsseddel / foderoptimeringsudskrift minimum hver 3. måned.

2.5 Lugt og Ammoniakfordampning fra stald og lager

- 19) Gyllekanalerne i staldafsnit C, D, E og F – i alt 671 m³ – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe
- 20) Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 231.909 kWh.
- 21) Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- 22) Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 23) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 24) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
- 25) Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- 26) Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 27) Biologisk luftvasker - Indretning og drift:
 - I staldafsnit B (jf. bilag 2), etableres biologisk luftvasker (luftrensningsanlæg) med ammoniakreducerende effekt på minimum 70 procent på årsbasis.
 - Luftrensningsanlægget skal være forsynet med trykmåler, vandmåler, ledningsevnesensor og alarm.

- Ledningsevnesensoren skal være placeret i overensstemmelse med producentens anbefaling.
 - Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være 15 millisekund (mS)/cm.
 - Tryktabet over luftrensningsanlægget må ikke overstige 40 pascal (Pa).
 - Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt (8760 timer) bortset fra driftstop i forbindelse med almindeligt vedligehold og service.
 - Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
 - Vaskevand skal ved aftapning fra luftrensningsanlægget føres til gyllebeholder.
- 28) Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten mindst hver fjerde måned. Kalibrering af ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
- 29) Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i mere end 3 uger.
- 30) Der skal være fast overdækning på den nye gyllebeholder i form af (flydedug/betonlåg). Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.

2.6 Opbevaring af husdyrgødning

- 31) Husdyrbrugets øvrige gyllebeholder skal have overdækning i form af naturligt flydelag eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom. Umiddelbart efter udkørsel af gylle fra gyllebeholder med flydelag, skal åben gylleoverflade dækkes af et betydeligt lag halm, indtil flydelaget er dannet efter 1-2 uger.

2.7 Håndtering af husdyrgødning

- 32) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.
- 33) Ved hver gylletank, hvor der forekommer påfyldning af gyllevogn, skal der anlægges en tankplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal mindst have en tæthed og faldforhold svarende til kravene til møddingpladser i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for møddingplads. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således at også et større spild kan opsamles. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, kan husdyrbruget vælge ikke at etablere tankpladsen.
- 34) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 35) Udbringning af husdyrgødning må ikke ske nærmere end 200 m fra naboer på lør-, søn- og helligdage af hensyn til de omkringboende.

- 36) Pumpning, omrøring og udkørsel må ikke foretages på lørdage, søndage samt helligdage.
- 37) Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.

2.8 Transport

- 38) Transport af dyr og foder til og fra ejendommen skal ske således, at tilsynsmyndighed vurderer, at der tages størst mulig hensyn til omgivelserne.
- 39) Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 07-22.
- 40) Transport af foder til og fra ejendommen må kun ske på hverdage mellem 7-22.
- 41) Transport af husdyrgødning gennem Visborg By og Hadsund må kun ske på hverdage mellem 7-22.

2.9 Lugt

- 42) Lugtgener hos naboer skal minimeres ved at:
 - a. spredning af gødning om dagen, hvor der er en sandsynlighed for, at naboerne ikke er hjemme, samt undgå weekender og helligdag
 - b. tage hensyn til vindretningen i forhold til naboerne
- 43) Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger
- 44) Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved en god og hensigtsmæssig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

2.10 Spildevand

- 45) Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
- 46) Afløb fra stald og kørefaste arealer omkring staldbygninger, gødningsopbevaringsanlæg og lign. med transport af husdyrgødning, skal føres gennem tætte og lukkede ledninger med afløb til gyllesystemet, eller anden tæt opsamlingsbeholder der er godkendt til formålet.
- 47) Øvrigt overfladevand, herunder tagvand, som udledes til faskine eller vandløb, skal overholde gældende afstandskrav og må ikke give anledning til gener for de omkringboende eller til forurening eller negativ påvirkning af recipienten.

2.11 Støjkilder

- 48) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Mandag-fredag kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-22 (4 timer) Søn- og helligdag Kl. 7-22 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7
<i>gennemsnit værdi over referencetidsrummet</i>	<i>gennemsnit værdi over referencetidsrummet</i>	<i>gennemsnit værdi over referencetidsrummet</i>	<i>Maksimal værdi</i>
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Jf. vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra november 1984.

- 49) Husdyrbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjvejledninger og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.
- 50) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.
- 51) Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er fra kl. 22 - 07 omfattet af ovennævnte støjgrænser, undtaget herfra er nødvendigt markarbejde i forbindelse med høst.

2.12 Skadedyr

- 52) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Skadedyrlaboratoriet.
- 53) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved konstatering eller mistanke om rotter eller andre skadedyr skal der ske underretning til autoriseret firma jf. gældende retningslinier.
- 54) På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.13 Støv

- 55) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndighed skønnes at være væsentlige.

2.14 Lys

- 56) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
- 57) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Olie og kemikalier

- 58) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.16 Affald

- 59) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende regulativer.
- 60) Indtil selvdøde og aflivede dyr er blevet afhentet, skal de opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden og skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende. Hvor det er nødvendigt, sikres afhentningspladsen mod ådselædende dyr. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. I tilfælde hvor dyrene er overdækkede, skal dette ske med en fast overdækning.
- 61) Dyrene skal tilmeldes afhentning hurtigst muligt og senest 24 timer efter konstatering af dødsfald. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Afhentning af dyr opbevaret på køl kan afvente, indtil containeren er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske, så containeren afhentes senest 3 uger efter, at påfyldningen af containeren er påbegyndt.

2.17 Landskabelige hensyn

- 62) Overdækningen på den nye gyllebeholder skal være i en lys grå eller en dæmpet jordfarve, der falder i med det samlede anlæg.

2.18 Udbringningsarealer

- 63) Ejendommens husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilag 4.
- 64) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 648 af 18. juni 2007). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 65) Der må maksimalt udbringes **273,92 DE svinegylle og 94,40 DE blandet gylle** (rejektvand), i alt svarende til **368,32 DE**.

Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald eller slam.

- 66) Når kravet vedrørende den maksimale mængde husdyrgødning, der må udbringes pr. ha på godkendelsens arealer (jf. ovenstående vilkår), er nået skal den overskydende mængde husdyrgødning afsættes til godkendt biogasanlæg. Ved fuld udnyttelse af godkendelsen svarer dette til 148,00 DE svinegylle der skal afsættes til biogasanlæg.
- 67) På bedriftsniveau skal der etableres 14,00 % af husdyrbrugets efterafgrødegrundareal – udover den til enhver tid lovpligtige andel. Samlet se kan arealet med efteraf-

grøder dog ikke overstige de 100 %. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

- 68) Der skal etableres en permanent dyrkningsfri bræmme langs den østlige kant af mark 2 på 10 m., jf. bilag 10. Ved dyrkningsfri forstås, at bræmmen ikke må omlægges eller tilføres husdyrgødning.
- 69) Udbringning af husdyrgødning på mark 2 må kun ske ved nedfældning eller anden udbringningsteknik med dokumenteret samme ammoniaktab. Der skal yderligere pløjes på langs af den dyrkningsfrie randzone og ikke vinkelret på.
- 70) På Mark 7 skal der etableres en 20 meter dyrkningsfri bræmme mellem mark og den højeste daglige vandstandslinie. På Mark 1 skal der etableres en 20 meter dyrkningsfri bræmme sydvestlige del af mark 1 langs grøften og langs den nordligste del af marken, jf. bilag 6. Bræmmen skal være markeret med synligt skel.
- 71) Der må ikke etableres render fra lavbundsarealer til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn, fjorden eller lignende.

2.19 Energi m.m.

- 72) Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
- 73) Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden
- 74) Bedriftens forbrug af energi og vand skal registreres. Registreringerne skal kunne fremvises på forlangende samt ved tilsyn.
- 75) Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal løbende kontrolleres og vedligeholdes.

2.20 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 76) På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 77) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 78) Der skal ved tilsyn fremvises dokumentation for at vilkår om foderkorrektion er overholdt.
 - a. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
 - b. Logbogen, skal indeholde følgende oplysninger:
 - vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i de enkelte foderblandinger.
 - indholdet af fosfor pr. FEsv i de enkelte foderblandinger

- 79) Der skal indgå en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
- 80) Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
- 81) Biologisk luftvasker – Egenkontrol
Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:
- Ledningsevnen (som minimum på timebasis)
 - Vandforbruget
 - Luftrensningsanlæggets driftstid
 - Månedlige målinger af tryktabet
 - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre
 - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed
- 82) Logbogen/elektronisk registrering vedrørende biologisk luftvasker samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Dokumentation bør i videst mulige omfang samles i husdyrbrugets almindelige driftsjournal.
- 83) Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på toverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 84) Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:
- Husdyrindberetning
 - Slaughterafregning/produktionsopgørelser
 - Sædskifte- og gødningsplan
 - Gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning
 - Skema A: gødningsplanlægning
 - Forpagtningsaftaler
 - Bilag for anvendte foder mængder
 - Kvitteringer for afhentning af affald
 - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- 85) De fremviste bilag skal uanset evt. driftsmæssig fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere produktionens størrelse samt håndteringen og anvendelsen af husdyrgødning og affald mv. fra nærværende produktionsanlæg og i det hele taget kunne dokumentere, at husdyrbruget drives i overensstemmelse med godkendelsen.
- 86) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises dokumentation for at de forhold i ansøgningen, der ligger til grund for den beregnede ammoniakemission og - deposition, nitratudvaskning til overflade- og grundvand, lugt og fosforoverskud, er overholdt.
- 87) Der skal ske løbende træning og uddannelse af bedriftspersonalet.

3. Miljøreddegørelse og vurdering

Mariagerfjord Kommune har vurderet de miljømæssige forhold ved husdyrproduktionen på Skovlygaard, Strandkæret 25, 9560 Hadsund. Vurderingen er foretaget i medfør af Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009. På baggrund af nærværende miljøteknisk beskrivelse har Mariagerfjord Kommune besluttet at meddele godkendelse til produktion af i alt 342,93 DE svin på ejendommen.

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse (skema nr. 30545 og skema nr. 39399 (planteavlsmodellen)) samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

3.1 Kort resumé

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 39d og ejerlav Visborg By, Visborg, beliggende på adressen Strandkæret 25, 9650 Hadsund. Morten Schnack søger om at udvide sin svinebesætning fra 775 søer til 1530 søer, svarende til en udvidelse fra 177,74 DE til 342,93 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres der en ny farestald og løbe/drægtighedstald samt en ny overdækket gyllebeholder. Der etableres gyllekøling i alle stalde, men undtagelse af Stald B, hvori der etableres biologisk luftvasker.

Ejede og lejede udbringningsarealer udgør 299,10 ha. Det ansøgte projekt er på 342,93 DE og der modtages 79 DE svinegylle fra anden ejendom med samme ejer. 148 DE svinegylle afsættes til biogasanlæg, hvoraf 94,40 DE rejektvandet tilbageføres til ejendomme. Dette medfører at bedriften har et beregnet dyretryk på 1,23 DE/ha.

Der foretages projektilpasninger indenfor:

- luftrensning, fodring og gyllekøling, for at opfylde kravene om reduceret ammoniakfordampning fra anlægget.
- fodring og efterafgrøder for at sikre, at der ikke sker en øget udvaskning af kvælstof og fosfor til overfladevand og grundvand.
- lugtreducerende tiltag, for at mindske generne for de omkringboende.

Strandkæret 25, 9560 Hadsund har en screeningsafgørelse om ikke VVM-pligt fra Nordjyllands Amt af 27. april 2006 (j.nr. 8-50-12-22-815-0001-06). I afgørelsen gives det tilladelse til 750 årssøer på delvist spaltegulv, svarende til 174,4 DE.

3.2 Anlægget og ejendommen

3.2.1 Bygninger

Bedriften er beliggende på Strandkæret 25, 9560 Hadsund. En detaljeret anlægstegning fremgår af bilag 1 og 2.

Udvidelsen foregår dels i det eksisterende byggeri og dels ved opførelse af en ny stald.

Staldafsnit A udgår af produktionen (jf. bilag 2) og rengøres. På sigt kan det være at bygningen bliver nedrevet.

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny farestald og løbe/drægtighedstald, samt en ny overdækket gyllebeholder.

Der etableres gyllekøling i alle stalde, iht. Miljøstyrelsens teknologiblad af 26.01.2011 om køling af gylle i stalde til søer og smågrise. Køleanlægget skal være i drift 6200 driftstimer/år, svarende til en ammoniak reducerende effekt på 20 % på årsbasis.

Undtaget fra ovenstående er Stald B (jf. bilag 2), hvori der etableres biologisk luftvasker fra Skov Farm Airclean Bio Flex.

Ventilation

Alle staldanlæg er med undertryksventilation med luft indtag i form af væg og loftventiler, med udsugninger placeret ved kip. Den nye stald bliver ligeledes med undertryksanlæg. Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret. Undtaget herfra er Stald B der er forsynet med ligetryksanlæg med indsugningsskorstenene placeret i tagfladen og udsugninger placeret ved kip.

For at reducere energiforbruget mest muligt gøres følgende:

- Anvendelse af naturlig ventilation hvor dette er muligt; dette kræver korrekt udformning af bygningen og af stierne (dvs. mikroklima i stierne) samt fysisk planlægning med hensyn til fremherskende vindretninger for at fremme luftstrømmen; dette gælder kun for nye stalde
- For mekanisk ventilerede stalde: optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- For mekanisk ventilerede stalde: undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans

Efter hvert hold vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Hovedparten af staldene er med undertryksventilation, som er mere strømbesparende end for eksempel ligetryksventilation.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget. Ventilationsanlægget benytter sig multi-stepprincippet, som sikrer at færrest mulige ventilatorer kører ad gangen.

Gyllebeholder

På ejendommen findes der to gylletank med opbevaringskapacitet på hhv. 1200 m³ og 3500 m³. Der ud over opføres en ny gylletank på 3500 m³ med fast overdækning.

3.2.2 Afstandskrav

Afstand fra husdyrbruget (inkl. nyetableringer):

	Krav	Faktisk afstand
Eksisterende/fremtidig byzone eller sommerhusområde	>50(300) m	>50(300) m
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	>50(300) m	>50(300) m
Beboelse på ejendom uden landbrugspligt, beliggende i samlet bebyggelse i landzonen	> (300) m	> 300 m
Nabobeboelse	> 50 m	ca. 130 m

Afstand fra nyetablerede stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg (Staldafsnit E og F, bilag 2 og ny gyllebeholder, bilag 3):

	Krav	Faktisk afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	51 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	> 2000 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	> 15 m	550 m
Offentlig vej og privat fællesvej	> 15 m	35 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	> 3500
Beboelse på samme ejendom	> 15 m	40 m
Naboskel	> 30 m	130 m

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav i §§ 6, 8 og 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

3.2.3 Beskyttelseslinier og landskabelige hensyn

Der er tale om en eksisterende svinebrug, beliggende syd/øst for Visborg by. I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny stald samt en gyllebeholder (bilag 1). Stalden opføres i tilknytning til det eksisterende byggeri og i tilsvarende materiale. Stalden placeres vest for de eksisterende stalde, hvor den passer bedst muligt ind i terrænet og samtidig flyttes dyreenhedscentrum væk fra nærmeste nabo.

Ejendommen er beliggende i et område som i Kommuneplanen 2009-2013 er udpeget som kystnærhedszone og særligt værdifuldt landskab.

Landskabet omkring ejendommen har været besigtiget med henblik på at vurdere de landskabelige forhold i området og vurdere, hvorvidt opførelsen af den nye stald og gyllebeholder vil påvirke landskabet udpeget som kystnærhedszone og særligt værdifuldt landskab.

Ejendommen er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse, mange læhegn, samt med spredte skove og beplantninger og med dyrkede marker. Det samlede indtryk af landskabet er at der er tale om et landbrugsområde, der fremtræder intakt og i mellem god tilstand.

Særligt værdifuldt landskab

Landskabet, som vi kender det i dag, er skabt af både natur og kulturhistoriske elementer. Landets historie kan på den måde opleves gennem de forskellige landskaber og bebyggelser, der kan ses i det åbne land: marker, skove, bakkelandskaber, kystlandskaber, ådale, gravhøje, herregårde, husmandssteder, kirker og landsbyer.

Landskabet danner det fysiske grundlag for bosætning, rekreation og produktion. Det er vigtigt for landskabsoplevelsen, at det åbne land friholdes for andet end samfundsnødvendigt byggeri og anlæg.

Hensigten med retningslinjen er at sikre, at der tages landskabelige hensyn ved placering og udformning af byggeri og anlæg i det åbne land. Retningslinjen retter sig især mod større byggerier og tekniske anlæg, hvis udformning og placering i terrænet kan have stor betydning for landskabsoplevelsen. Områder af særlig landskabelig interesse må kun i ganske særlige tilfælde inddrages til byvækst.

De særligt værdifulde landskaber skal så vidt muligt friholdes for inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet. Større byggeri samt større veje og tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås. Øvrigt byggeri og anlæg skal placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet.

Landskabet omkring ejendommen har været besigtiget med henblik på at vurdere de landskabelige forhold i området og vurdere, hvorvidt opførelsen af den nye stald samt gyllebeholder vil påvirke det særligt værdifulde landskab i området. Ejendommen er beliggende

lavt i det åbne landskab, med spredte skove, levende hegn og spredt bebyggelse. Der er beplantningen i form af træer og buske samt læhegn omkring ejendommen, der hindrer udsigt til bygningsmassen. Den nye stald og gyllebeholder vil således ikke være synlig fra de omkringliggende veje eller i landskabet i det hele taget.

Mariagerfjord Kommune vurderer ikke, at opførelsen af en ny stald og gyllebeholder vil være i modstrid med hensigten med retningslinjen, idet der ikke er tale om et større byggeri, hvis udformning og placering i terrænet kan have stor betydning for landskabsoplevelsen, og det vurderes, at byggeriet ikke vil skæmme landskabet.

Kystnærhedszone

Kystnærhedszonen er en tre km bred planlægningszone, der er fastlagt i planloven. Zonen dækker alle Danmarks kyster, og formålet er at bevare kysterne, så de fortsat udgør landskabelige helheder med høj natur- og landskabsværdi.

Ifølge retningslinie 2.18.1 i kommuneplanen skal kystnærhedszonen som udgangspunkt friholdes for yderligere bebyggelse. Der må ikke udføres byggeri eller anlægsarbejde, som forringer kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi. Der kan kun planlægges for anlæg i landzone, hvis der foreligger en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for en kystnær lokalisering

Mariagerfjord Kommune vurderer:

Det vurderes, at der foreligger en særlig planlægningsmæssig begrundelse for opførelsen af den nye fare- og løbe/drægtighedsstald samt en ny gyllebeholder, fordi de opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg på ejendommen Strandkæret 25, Hadsund. Ejendommen vil efter etableringen fremstå som en samlet helhed. Det er endvidere vurderet, at opførelsen ikke forringer kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi.

Andre sårbare områder og øvrige beskyttelseslinier

Husdyrbruget ligger uden for sårbare eller beskyttede områder (Natura2000-områder, økologiske forbindelser, naturområder eller større uforstyrrede landskaber, værdifulde geologiske områder, værdifulde kulturmiljøer herunder beskyttelse af kirkernes fremtræden, skovrejsningsområder, områder udpeget til fritidsformål, lavbundsarealer, fredede områder, beskyttede naturtyper og beskyttede diger), og det ansøgte byggeri (stald og gyllebeholder) skal ikke i øvrigt opføres inden for bygge- eller beskyttelseslinier (sø-beskyttelseslinie, å-beskyttelseslinie, skovbyggelinie, strandbeskyttelseslinie, kirkebyggelinie, fortidsmindebeskyttelseslinie)

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt. Kommunen vurderer bl.a. at omkringliggende kulturminde bl.a. i form af fortidsminde ikke vil påvirkes af byggeriet eller produktionen.

3.2.4 Energi og vand

Der vil efter udvidelse af bedriften være følgende årlige forbrug af energi og el:

	Før udvidelsen	Efter udvidelsen
El (kWh)	290.000	450.000
Drikkevand (m ³)	3.790	7.482
Vaskevand til stalde (m ³)	4.053	8.002

Energi

Elektricitet anvendes til ventilation, gyllepumpning samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 290.000 kWh til 450.000 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på 55 %.

BAT-Krav

- Dokumentation for udført energitjek/tilsyn
- Isolering af opvarmede bygninger
- Anvendelse af naturlig ventilation i videst muligt omfang
- Installation af energibesparende belysning

Energibesparende foranstaltninger:

- Der er rettet henvendelse til en energisparekonsulent med henblik på at få konkret og målrettet vejledning i energibesparelse på ejendommen.
- Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.
- Genanvendelse af varme fra gyllekøling bruges til opvarmning af stuehus samt afsættes til opvarmning af staldanlæggene.
- Ventilationen skal altid fungere optimalt, og der ikke bruges energi på unødigt ventilation. Al ventilation er styret af Frekvensstyret ventilation - Den mekaniske ventilation vedligeholdes og renholdes således, at det er et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- God og vedligeholdt isolering af stalde.
- Der er installeret vertikale ventilatorer der har et lavere energiforbrug end en horisontal ventilator.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- I stald C er der combi-diffus ventilation. Der er p.t ikke planer om at udskifte ventilationen i de øvrige stalde. Bliver der behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, såfremt det er foreneligt med ventilationsbehovet i stalden. Efter hvert hold slagtesvin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- I stald D, E og F er der undertryksventilation som er mere strømbesparende end fx overtryksventilation.

Vand

Stalden forsynes af vand fra egen boring. Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier og er vist i ovenstående tabel.

Maskinstation udfører alt markarbejdet, derfor ingen vaskevand til maskiner.

BAT-Krav

- Rengøring af stalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch
- Jævnlig kalibrering af drikkevandinstallationerne med henblik på at forebygge spild
- Registrering af vandforbruget
- Identifikation og reparation af eventuelle lækager

Vandbesparende foranstaltninger:

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT at reducere vandforbruget ved at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.

- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- Daglig eftersyn af vandkopper/ventiler samt kar.
- Genanvendelse af vand.
- Få eller ingen drikkeventiler uden opsamling af spild, for eksempel ved at ventilerne sidder over fodertruget og derved er integreret i foderautomaten.
- Iblødsætning og vask med højtryksrenser - ingen brug af vaskerobot - hvorefter stalde-
ne vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med høj-
tryksrenser er vandbesparende.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at
undgå spild.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Rørsamlingerne er synlige.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret, og med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. energi- og vandforbrug. Der er bl.a. stillet vilkår jf. kapitel 2 om, at der på bedriften skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal fremvises ved tilsyn. Der er også stillet vilkår om, at bedriftens forbrug af energi og vand skal registreres. Registreringerne skal kunne fremvises på forlangende samt ved tilsyn.

3.2.5 Affald

Der er ikke de store mængder affald ved den daglige drift i stalden, da foder kommer i løs vægt. Det daglige affald fra stalden består primært af plastkatetre til insemination samt papir og pap.

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst følgende om opbevaring og håndtering af affald:

EAK – koder	Mængde	Bortskaffelse
16 01 03 Udtjente dæk	0	Leverandør Værksted
16 01 17 Jernholdigt metal	10 kg	Produkthandel
16 01 18 Ikke jernholdigt me- tal	10 kg	Produkthandel
16 01 19 Plast	200 kg	Kommunens genbrugsplads
16 01 20 Glas	20 kg	Kommunens genbrugsplads
16 01 06 Blyakkumulatorer	0	Kommunens genbrugsplads
13 02 04 Mineralsk ikke chlo- rede motor, gear og smøreolier	0	Kommunens genbrugsplads, Værksted
16 01 07 Oliefiltre	0	Kommunens genbrugsplads, Værksted
02 01 09 Landbrugskemikalie- affald	0	Kommunens genbrugsplads, Leveran- dør
15 01 01 Papir og pap - emballage		Container til brandbart
Spraydåser	50 kg	Kommunens genbrugsplads
Klinisk risikoaffald (medicin- glas og -rester samt kanyler)	200 kg	Afleveres til dyrlæge
Landbrugsplastic	0	Kommunens genbrugsplads
Rengjorte kemikaliedunke	0	Dagrenovation
Byggeaffald	0	Entreprenør

Husholdningsaffald	0	Dagrenovation
Brændbart affald	5000 kg	Dagrenovation

Klinisk risikoaffald i form af medicin glas og rester samt kanyler afleveres til den kommunale affaldsordning.

Al markarbejde incl. sprøjtning håndteres fra anden ejendom.

Andet affald opsamles og opbevares på bedriften inden det afleveres til behørig modtagestation.

DAKA

Døde dyr (EAK-kode 02 01 02)

Døde dyr placeres på et befæstet og afdækket areal i henhold til bekendtgørelsen¹ om opbevaring af døde dyr. Dyrene skal hæves over jorden, typisk på en udtjent spalte/palle. En eventuel overdækning skal være fast, fx i form af en kadaverkappe. De tilmeldes destruktionsanstalt inden for et døgn. Dyrene opbevares i henhold til bekendtgørelsen i skygge og på en placering, der ligger i passende afstand fra offentlig vej. Smågrise placeres i en container.

På ejendomme med flere bedrifter skal dyrenes opbevares og afhentes på de respektive ejendomme.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

3.2.6 Spildevand

Mængden af spildevand øges ikke væsentligt efter udvidelsen. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer ledes til grøfter. Alt tagvand føres til dræn i lukkede ledninger.

Sanitært spildevand fra stalde ledes til septiktank og derfra til nedsivningsanlæg.

Rengøringsvand fra staldene ledes til gyllesystem.

Mariagerfjord Kommune vurderer herefter, herefter, at spildevand håndteres og udledes hensigtsmæssigt.

3.2.7 Transport

Transport af dyr til og fra ejendommen sker ad Strandkæret, jf. bilag 7.

Transport af foder til og fra ejendommen sker ad Strandkæret hverdage i tidsrummet 07-22.

Transport af gylle/husdyrgødning fra ejendommen sker via Strandkæret via f.eks. indkørsel og forekommer i udbringningsperioder. Derudover transporteres husdyrgødningen når gylle flyttes til andre beholdere.

Transport til arealerne syd og vest for Hadsund foregår gennem Hadsund.

¹ Bkg. Om opbevaring af døde dyr, nr 439 af 11/5-07

Transporter til og fra ejendommen	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse
Levende dyr	3/uge	4/uge
Døde dyr	1/uge	1/uge
Indkøbte foderstoffer	208	220
Gylle	121	237

Transport til udflyttet/lejet gylleopbevaringskapacitet sker i vinterhalvåret med lukkede lastvogne på hverdage inden for normal arbejdstid. Dette reducerer antal transporter på gyllevogne om foråret samt reducerer evt. lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.

Schnack Agro I/S kan ved etableringen af de interne køreveje og siloanlægget håndtere langt størstedelen af foderet på fast underlag. Foruden at det bevirker til en højere udnyttelse af ressourcerne, vil lette arbejdet med rengøring og dermed at minimere skadedyrenes muligheder.

For så vidt angår sæsonprægede aktiviteter som eks. gødningsudbringning og høst, tilstræbes at aktiviteterne foregår med høj intensitet, således at aktiviteten samlet set berører så få antal dage som muligt.

Mariagerfjord Kommune vurderer herefter, at transport til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

For at sikre færrest mulige gener fra transporten til og fra ejendommen bl.a. gennem Hadsund, er der stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.8 Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder

De væsentlige støjkilder på bedriften er ventilationsanlæg, korntøringsanlæg og kompressor. Kompressor er placeret indendørs ved vådfodringsanlægget, hvorved støjgener begrænses mest muligt.

Driftsperiode for støjkilder

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis efterårsarbejde i marken) der går udover dagtimerne.

Ventilationsanlæggets er konstant i drift.

Kompressoren anvendes indimellem i tidsrummet 8.00-16.00.

Korntøringsanlægget anvendes i forbindelse med høst juli/august. I denne perioden er det konstant i drift.

Tiltag mod støjkilder

Ventilationsanlægget optimeres afhængig af hvor meget ventilation, der er behov for.

Kompressor er placeret i maskinhus, hvorved støjgener begrænses mest muligt.

Det er vurderet, at der ikke er støjgener der kan erkendes udenfor ejendommen, derfor skønnes det ikke nødvendigt med tiltag mod støj. Morten Schnack er ikke bekendt med om ejendommens støj skulle have været påklaget på et tidligere tidspunkt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige støjgener. Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget, for egen regning, skal dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet samt at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag, hvis kontrolmålingen viser en overskridelse af de fastsatte støjgrænser.

3.2.9 Støv

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Støvcykloner/støvposer er påmonteret siloerne.

Kraftfoder tippes af som løsvare.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Mariagerfjord Kommune vurderer ikke, at der vil forekomme støvgener fra ejendommen på grund af ejendommens placering i et tyndt befolket område, og at der ikke foregår transport forbi nærmeste enkeltbolig. For at sikre færrest mulige støvgener er der stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.10 Risici og afværgeforanstaltninger

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske installationer rengøres, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekte brug og effekt.

For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn.

Der er ingen fast pumpe på gyllebeholderne. Ved udkørsel af gylle anvendes udstyr med tilbageløb.

Ventilationssystemet er tilkoblet en alarm/sirene i tilfælde af strømsvigt. Ventilationssystemet er designet således, at alle spjæld åbner automatisk ved strømsvigt, så der fortsat kommer ilt til staldene.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Sker der uheld vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen. Beredskabsplanen har en fast plads med nem adgang.

Gyllebeholderen tilses jævnligt og bliver kontrolleret hver 10. år.

Der er opsat nødgenerator og automatisk opkald til ejers mobiltelefon ved strømsvigt.

Mariagerfjord Kommunes vurdering:

På baggrund af ovenstående og sammen med de stillede vilkår jf. kapitel 2, vurderes det, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger. Der er bl.a. stillet vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn, samt at der skal findes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget.

3.2.11 Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der er god orden i og omkring staldanlægget, samt et højt hygiejneniveau.

Fluegener

Fluer bekæmpes med rovfluer.

Rottebekæmpelse

Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift. Der er indgået aftale med privat firma om bekæmpelsen på ejendommen. Aftalen resulterer i faste årlige besøg.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

3.2.12 Olie og kemikalier

Al markarbejde foregår fra anden ejendom, hvorfor der ikke opbevares olie og kemikalier/pesticider på ejendommen.

Medicin opbevares på køl i kontorrummet på ejendommen, der er aflåst når der ikke er nogle på bedriften.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at opbevaring af medicin foregår miljømæssigt. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.13 Lysforhold

Staldene er etableret uden lysplader, og der er installeret automatisk tænd/sluk funktion i alle staldafsnit, således lyset automatisk er på vågeblus i tidsrummet 23.00 – 05.00. Arbejdslys aktiveres manuelt i denne periode.

I staldene er lyset tændt i arbejdstiden efter behov. Derudover er lyset tændt ved udfodring udenfor arbejdstiden og i en kort periode efter udfodringen. Lyset tændes og slukkes automatisk.

Der er ingen udendørs lys som kan virke generende for naboer eller passerende trafik.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at beliggenheden med den eksisterende beplantning mellem produktionsanlæg og de to nærmeste naboer gør, at lyset ikke vil være generende. Kommunen har dog, for at imødegå problemer med lysgener, stillet vilkår om, at bedriften skal udarbejde en handlingsplan og gennemføre denne, såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener.

3.2.14 Lugt

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen fra selve staldanlægget ved udmugning og rensning af staldanlæg og ved udbringning på marker. For at mindske risikoen for lugt foretages jævnligt rengøring i og omkring bygninger, og anlægget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion. I de to staldafsnit tættest nærmeste nabo, bliver der opsat biologisk luftvasker i staldafsnit B, men staldafsnit A udgår af produktionen.

Den samlet ukorrigeret geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 272 m (samlet bebyggelse) og 440 m (byzone m.v.). De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis samlet bebyggelse og byzone er minimum. 1,2 km og 1,2 km, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Det vægtet gennemsnitsafstand til nabo er 141 m. Den korteste faktiske afstand til enkeltbolig fra nærmest staldanlæg med en soproduktion (stald afsnit B i bilag 2) er 82 m. Den korrigerede geneafstand, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation i forhold til nabobeboelserne er beregnet til 139 m. Genekriterierne for nabo er således overholdt, da den korrigeret geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand.

Alle afskæringskriterier jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrhold er således overholdt.

Mariagerfjord Kommune vurderer herefter, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen, dog fastsættes der vilkår jf. kapitel 2 om, at såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

3.3 Produktionen

Der er ansøgt om følgende udvidelse af produktionen:

Husdyrholdets sammensætning:	Nudrift		Ansøgt		
	Antal	DE	Antal	Stiplader	DE
Årsso, Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	250	40,61	-	-	-
Årsso, Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	500	81,42	650	400	101,76
Årsso, Løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	880	732	137,77
Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	250	17,57	250	94	16,90
Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv			880	160	59,47
Årsso, farestald, Kassestier, fuld-spaltegulv	500	35,14	400	144	27,03
I alt		174,74			342,93

* ansøgte alders- og vægtintervaller

Der er stillet vilkår jf. kapitel 2, om at den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

3.3.1 Foder

Der tilsættes fytase og benzoesyre til foderet, for at opfylde ammoniakreduktionskravet og fosforkravet. Der foretages justering af fodringen, som dokumenteres bl.a. ved udarbejdelse af gødningsregnskab og E-kontrol. Derudover anvendes der fasefodring.

Der anvendes ikke ensilage på ejendommen. Da foderet fremstilles på den tilhørende ejendom (Strandkæret 15, Hadsund) og pumpes til Strandkæret 25, opbevares der kun små mængder foder på ejendommen (maksimalt 500 kg).

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for fodring af søer.

Der foretages en-dagsfoderkontrol (EFK) med henblik på at optimere fodringen og foder-sammensætningen.

Der udarbejdes effektivitetsrapport på ejendommen. Fodring optimeres løbende ved inddragelse af nyeste viden. Dette sker via kontakt med rådgivningstjenesten med speciale indenfor svineproduktion.

BAT-Krav

- Styring af næringsstofindholdet i foderet
- Udfærdige foderplan

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ved efterlevelse af de stillede vilkår vedr. fodring, lever bedriften op til anvendelse af BAT. I foderet skal der bruges fytase og/eller højtfordøjelige uorganiske foderfosfater med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor samt benzoesyre for at reducerer ammoniakemissionen fra anlægget. Der er bl.a. stillet vilkår om, at der skal fodres med successiv foder (fasefodring).

Mariagerfjord Kommune vurderer desuden, at foderet opbevares og håndteres forsvarligt.

3.3.2 Husdyrgødning produktion, opbevaring og udbringning

Den årligt producerede gødningsmængde opgøres til 342,92 DE svinegylle og der overføres 79 DE svinegylle fra anden bedrift under samme ejer. Al flydende husdyrgødning tilføres bedriftens 3 gyllebeholdere, jf. nedenstående tabel. Den årlige tilledning af gylle, vaskevand samt nedbør er opgjort til ca. 5931 m³. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning vil efter den ansøgte udvidelse være 8.720 m³, hvilket svarer til at der kan opbevares flydende husdyrgødning m.m. på bedriften i over 12 mdr., jf. bilag 8 (kapacitetsopgørelsen).

Oversigt over opbevaring af flydende husdyrgødning på ejendommen. Beholder navnene refererer til navnene i IT-ansøgningskemaet.

BEHOLDER	Beholder navn.	Kapacitet (m ³)	Lagerandel i %	Overdækning
Gyllebeholder	Gylletank 3500	3.500	43	Flydelag
Gyllebeholder	Gylletank 1200	1.200	14	Flydelag
Gyllebeholder	Ny Gyllebeholder	3.500	43	Fast overdækning
Fortank		20		
Kanaler i nu-drift		400		
Kanaler i nybyggeri		100		
I alt		8.720	100	

Der afsættes 148 DE svinegylle til godkendt Biogasanlæg.

BAT-Krav til opbevaring af husdyrgødning

Opbevaring af gylle i cement- eller ståltank:

- Tanken skal tømmes jævnlige af hensyn til inspektion og vedligeholdelse – helst 1 gang årligt
- Gyllen må kun omrøres, lige før den skal tømmes af tanken og eventuelt spredes ud på marken. Pumpning, omrøring og udkørsel må ikke foretages på lørdage, søndage samt helligdage

Gylletanken skal overdækkes med:

- Et naturligt flydelag eller lignende

BAT-redegørelse:

Opbevaring/behandling

Der er etableret fast overdækning på den nye gylletank, hvilket har en reducerende effekt på ammoniakemissionen på 50%. Med hensyn til de to eksisterende gyllebeholdere, tilser Morten Schnack, at der etableres et godt naturligt flydelag, om nødvendigt suppleret med snittet halm. Der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning. Gyllen er således konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag evt. suppleret med snittet halm, hvilket også er BAT. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak. Der er derfor ikke valgt fast overdækning af de to eksisterende gyllebeholdere.

Det er endvidere BAT at udforme lagringsfaciliteterne for husdyrgødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres. Morten Schnack har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af flydende husdyrgødning. Driften og indretningen af bedriften lever således op til BAT ved:

- At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år
- At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.
- At der bruges dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lageret
- At beholderen dækkes ved at bruge et fast låg, tag eller en teltstruktur
- At beholderen dækkes ved at bruge et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørningskorpe

BAT-Krav til udbringningen af husdyrgødning

- Måling af næringsstoffer
- Tilpasning af gødningsmængden, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov, samt eventuel tilførsel af andre typer gødningsprodukter
- Undgå at sprede gødning, når marken:
 - Er mættet med vand
 - Er oversvømmet
 - Er dækket med sne
- Undgå at tilføre flydende gødning på stærkt skrånende marker med en hældning på over 6 grader
- Undgå at tilføre gødning i nærheden af vandløb
- Spredning af gødning umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer

- Undgå lugtgener hos naboer, mv. ved ikke at udbringe husdyrgødning nærmere end 200 m fra naboer på lør-, søn- og helligdage, og ved at tage hensyn til vindretningen i forhold til naboerne

BAT-redegørelse

Udbringning

Morten Schnack mener, at hans praksis vedr. udbringning af flydende husdyrgødning lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- At minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- At tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent.
- At man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning og frigivelse af næringsstoffer fra jorden. Det kan bl.a. ske ved
 - o mark- og gødningsplanlægning
 - o jordbundsanalyser
 - o at analysere gyllen for indhold af kvælstof og fosfor
- At reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
 - o ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
 - o ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
 - o at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevekst og optagelse af næringsstoffer finder sted
 - o ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket
- At, ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes det at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- At nedfælde gylle på sort jord og i græsmarker
- At gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor 2 timer
- At håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
 - o at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
 - o at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

Morten Schnack forbeholder sig dog muligheden for at køre husdyrgødning ud i weekender, hvis der har været ekstraordinære vejrforhold, som har hindret udkørsel i en lang periode. Dette forbehold tages for i disse specielle situationer at optimere udbringningen i forhold til planternes optagelse af husdyrgødningens næringsstoffer og herunder at mindske ammoniakfordampningen og lugtemissionen.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrgødningen opbevares miljømæssigt forsvarligt. Der er vedlagt en beregning af opbevaringskapaciteten fremgår af bilag 8. Endvidere vurderer kommunen ud fra ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. opbevaring og udbringning. Der er bl.a. stillet vilkår om egenkontrol i forhold til sædskifte- og gødningsplan og gødningsregnskab, samt vilkår om, at omrøring og udkørsel ikke må foretages på lørdage, søndage samt helligdage. Vilkåret er stillet med henblik på at varetage hensynet til og begrænse generne for beboere på ejendomme uden landbrugspligt. Inden for 200 m fra husdyrbruget er der to naboer uden landbrugspligt.

3.4 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I nedenstående afsnit har kommunen vurderet, hvilke krav bedriften skal opfylde inden for de enkelte områder for at leve op til BAT, inklusiv ansøgers redegørelse (*i kursiv*). Afsnit 3.4.1 indeholder en vurdering af, hvilken ammoniakemissionsgrænse, Mariagerfjord Kommune finder, at det er rimeligt at stille krav om i forhold til anvendelse af BAT samt en vurdering af, om ansøger lever op til dette.

3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT

Ammoniak

Husdyrbrug giver anledning til tab af kvælstof ved fordampning af ammoniak. Dette tab kan modvirkes i flere led af produktionen ved hjælp af flere forskellige teknikker og teknologier.

De teknikker og teknologier, der kan begrænse ammoniakfordampningen fra anlægget, består af metoder, der begrænser dyrenes udskillelse af kvælstof gennem fodringsoptimering, metoder, der begrænser tabet af ammoniak fra husdyrgødningen under transport og lagring, samt metoder, der opsamler ammoniak fra luften ved rensning.

Det er muligt at kombinere disse teknikker og teknologier på flere måder, og effekten af en bestemt teknik eller teknologi, vil derfor afhænge af, hvilke andre teknikker og teknologier der anvendes i andre led af produktionen. Hertil kommer, at det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at kommunalbestyrelsen ikke stiller krav om anvendelse af en bestemt teknik – dette valg skal ansøgeren selv træffe. Derimod fastlægger kommunalbestyrelsen emissionsgrænseværdier for anlægget ud fra et konkret skøn, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

Fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgang i biogasanlæg. Muligheden for afsætning kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier.

Miljøstyrelsen har derfor baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos slagtesvin. Anvendelsen af denne teknik vurderes at være omkostningsneutral.

Vejledende BAT-standardvilkår

En vurdering af hvilket emissionsniveau, der kan betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT, bør indeholde en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for anlægget som helhed. Her differentieres mellem eksisterende stald og nybyggeri eller gennemgribende renovering af eksisterende stald, i forhold til forskellige proportionalitetsbetragtninger.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår indeholdende vejledende emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, som er opnåelige ved anvendelse af BAT. Miljøstyrelsen har for hver enkelt dyretype foretaget en undersøgelse af, hvilke teknikker og teknologier, der inden for områderne foder, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning kan bidrage til at begrænse forureningen fra husdyrbrug. Herefter har Miljøstyrelsen vurderet, hvilken kombination af teknikker og teknologier, der efter en nærmere række kriterier, kan betegnes som værende BAT.

Indtil videre er emissionsgrænseværdierne kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og i den forbindelse fastsætter nødvendige og relevante vilkår herom i den enkelte miljøgodkendelse.

I den konkrete sag har Mariagerfjord Kommune ikke fundet anledning til at fravige Miljøstyrelsens vejledning i forbindelse med emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, og Mariagerfjord Kommune har foretaget sin vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT, mht. emission af ammoniak og fosfor, på baggrund af de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor.

Fastlæggelse af den samlede emissionsgrænseværdi for anlægget – Strandkæret 25, Hadsund

Der er, i den konkrete sag der vedrører en produktion af søer, er der taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af søer med pattegrise til fravæning på gyllebaserede staldsystemer².

I den konkrete sag Strandkæret 25, 9560 Hadsund, er der tale om en omlægning til løse søer samt en udvidelse af produktion i eksisterende anlæg med hhv. delvis spaltegulv (50-75% fast gulv) samt fuldspaltegulv og i ny stald med delvist spaltegulv. Alle staldafsnittene med undtagelse af staldafsnit B etableres med gyllekøling (jf. bilag 2). I staldafsnit B etableres biologisk luftvasker.

Der foreligger teknologiblade af 26.01.2011 om køling af gylle i stalde til søer og smågrise. Køleanlægget skal have en driftstid på 6.200 driftstimer/år og med en ammoniak reducerende effekt på 20 % på årsbasis. Den indvundne varme afsættes til opvarmning af staldanlæggene.

Der ud over overdækkes den nye gyllebeholder, hvilket også reducerer ammoniakfordampningen fra staldanlægget, iht. Miljøstyrelsens teknologiblade af 11.11.2010 om fast overdækning af gyllebeholder.

For det ansøgte anlæg er emissionsgrænseværdierne for de gyllebaserede staldsystemer beregnet med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning, hvor der er taget højde for økonomisk proportionalitet for konventionel produktion.

Nedenstående to tabeller viser den opnåelige ammoniakemission hhv. fosforindhold i husdyrgødningen for husdyrbruget Strandkæret 25, Hadsund ved anvendelse af BAT.

Ammoniak:

Ansøgt dyrehold,	Antal DE	Antal dyr	Ny-etablering	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT*, Kg NH ₃ -N pr. årsdyr	Samlet ammoniakemission, Kg NH ₃ -N
Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	16,9	250	Eksisterende	0,688	172
Årsso, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	27,03	400	Eksisterende	1,368	547
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	101,76	650	Eksisterende	1,678	1.091
Årsso, farestald, Kassestier,	59,47	880	Ny	0,70	616

² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Maj 2011.

delvis spaltegulv					
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	137,77	880	Ny	1,71	1.505
Dyreenheder i alt	342,93				
BAT-emissionsniveau, total					3.931

* MST BAT-krav for dyretypen, korrigeret for afvigende antal fravænnede og fravænningsvægt

Fosfor:

Ansøgt dyrehold, tung race	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT Kg P/DE ab lager	Samlet fosforindhold Kg P ab lager
Søer	342,93	23*	7887,39
Samlet fosforniveau			7887

* Miljøstyrelsens vejledning

Vurdering af ammoniakemission og fosforindhold i husdyrgødningen mht. BAT for Strandkæret 25, Hadsund

Af ovenstående beregning, bliver den samlede årlige ammoniakemission som er opnåelig ved anvendelse af BAT på anlægget, beregnet til 3.931 Kg NH₃-N pr år. I ansøgningen er den samlede emission fra anlægget beregnet til 3.799 Kg NH₃-N pr år. Den samlede fosforindhold, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, bliver beregnet til 7.887 kg P ab lager. I ansøgningen er den samlede fosfor ab lager for produktionen på Strandkæret 25, beregnet til 7.550 kg P ab lager.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget lever op til BAT mht. ammoniakemission, bl.a. ud fra en økonomisk proportionalitetsbetragtning jf. Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel hold af søer med pattegrise til fravænnning (gyllebaserede staldsystem omfattet af husdyrgodkendelseslovens §11 og §12)". Ammoniakemissionen fra anlægget overholdes blandt andet med anvendelse af gyllekøling og overdækning af gyllebeholder. Kravet til fosforindholdet i husdyrgødningen er overholdt ved fodertilpasning. Kommunen har stillet vilkår om gyllekøling, fastoverdækning af den nye gyllebeholder og fodring.

Grænseværdien for hhv. ammoniak og fosfor og dermed BAT-kravet for miljøgodkendelsen Strandkæret 25, er **3.931 Kg NH₃-N pr år** og **7.887 P ab lager pr år**, jf. Miljøstyrelsens vejledning og Mariagerfjord Kommunes vurdering.

3.4.2 Management

BAT-Krav

Godt landmandsskab eller et andet management system, der indeholder følgende elementer:

- Træning og uddannelse af medarbejdere
- Registrering af vand og energiforbrug, kreaturfoder og affaldsdannelse, samt anvendelsen af handelsgødning og husdyrgødning
- Gødningsplaner
- Beredskabsplan
- Sikring af at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- Korrekt planlægning af aktiviteter på anlægget, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild

BAT-redegørelse:

Management

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret

del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugere samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Grisene leveres i øvrigt til Danish Crown, og produktionen lever derfor op til den "code of practice", der er udformet af slagteriet.

Besætningen er godkendt efter DANISH-produktstandarden. Standarden sikrer, at besætningen lever op til dansk og EU-lovgivning omkring dyrevelfærd, miljø og fødevarer sikkerhed. Besætningen bliver som minimum auditeret hvert tredje år. Hyppig anvendelse af diverse videre- og efteruddannelsestilbud for ejer og ansatte.

Morten Schnack er med i en erfagruppe og/eller gårdbestyrelse for bedriften.

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT for management. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2 til bl.a. kontrol og egenkontrol inden for flere af punkterne. Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen.

3.4.1 Fravalg af staldteknologi

Gylleforsuring

Der installeres ikke forsøringsanlæg, idet der primært er tale om eksisterende stalde, hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg opgjort til min. 20.000 kWh hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten.

Gylleforsøringsanlæg kan etableres i eksisterende stalde, men producenten anbefaler det ikke generelt. Ved uhensigtsmæssig rørføring kan der dannes luftlommer, hvorved forsuringen ikke virker optimal. Ydermere kan der være risiko for dannelse af giftig svovlbrinte.

Med det aktuelle produktionsanlæg er det ikke muligt at installere forsuring i alle staldafsnit.

I øvrigt ligger der ikke sårbar natur i umiddelbar nærhed og idet det generelle ammoniakreduktionskrav kan opfyldes på anden vis, er forsøringsanlægget derfor fravalgt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at projektet på baggrund af ovenstående beskrivelse samt yderligere beskrivelser nævnt i kapitel 3, opfylder lovens krav om redegørelse for anvendelse af "bedst tilgængelige teknik" (BAT) inden for emnerne management, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Det er Mariagerfjord Kommunes samlede vurdering at der er redegjort tilstrækkeligt for til- og fravalg af BAT inden for ovennævnte områder, og at ansøger har anvendt BAT i et tilstrækkeligt omfang til at hindre unødigt forurening. Herudover vurderes det, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer, samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

3.5 Undersøgte alternativer

Morten Schnack ser en udvidelse af produktionen på Schnack Agro I/S som det vigtigste element i at udleve visionerne for sin og bedriftens fremtid. Schnack Agro I/S skal være blandt de få svinebedrifter, der er tilbage om ti år. Landbruget skal være rationelt og bæredygtigt økonomisk og skal give ejerne og ansatte en spændende hverdag." Dette kræver en fortsat udvikling af produktionen. Den fortsatte økonomiske og udviklingsmæssige fremgang skaber også en mere rationel bedrift, som har behov for og kan bære ekstra mandskab. Derved får Morten Schnack større frihed til familie og fritidsaktiviteter. Derved vurderer Morten Schnack, at nul-alternativet ikke er relevant for ham.

Et alternativ til udvidelse på Schnack Agro I/S kunne være at opkøbe en anden produktionsjendom for at drive og eventuelt udvide denne. Morten Schnack kunne på den måde at udvikle bedriften og modvirke en faldende realløn. Det ville kræve en stor investering til opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Der er desuden klare fordele i at have besætningen samlet på samme sted frem for at skulle passe dyr flere steder. En samlet besætning giver bedre mulighed for at opnå en rationel produktion end ved at have to adskilte besætninger. Dertil kommer, at Schnack Agro I/S's beliggenhed er god i forhold til naboer, de fleste udspretningsarealer og ammoniakfølsom § 7-natur16. Dertil kommer, at Morten Schnack i flere år har gjort sig strategiske overvejelser mht. fremtidig udvikling og udvidelse, bl.a. gennem opkøb af jord og naboejendomme. De har således gennem tiden tænkt udvikling ind i byggeri, drift osv., så mulighederne for udvidelse står åbne. Mulighederne for produktionsudvidelse på Schnack Agro I/S vurderes derfor ikke at være udtømte med det nuværende dyreholds størrelse, som er udgangspunktet for dette projekt.

0-alternativet

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Mariagerfjord kommune vurderer, at ansøger har redegjort tilfredsstillende for undersøgte alternativer. De undersøgte alternativer vurderes ikke som værende bedre end det ansøgte projekt.

3.6 Ophør af husdyrbruget

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der vil således blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen samt gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, således at der ikke forekommer forurening herfra. Spildevandet vil blive kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen. Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren og elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug. Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Mariagerfjord kommune vurderer, med de stillede vilkår, at der er truffet de fornødne foranstaltninger ved ophør af husdyrbruget for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Der er stillet vilkår, der beskriver, hvordan stedet bringes tilbage i tilfredsstillende stand. Herunder fastsættes, at for så vidt bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi, nedrives disse af autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet.

3.7 Egenkontrol

I forbindelse med udvidelsen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimer støvgener.
- Periodevis rengøring af svinestier for at minimer støvgener.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. for lækager.

Ventilering:

- Alarmanlæg kontrolleres/afprøves.
- Rengøring af ventilationsanlæg
- Kontrol af temperatur- og fugtighedsmålere
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventileringssystem efter fabrikantens anvisning.

Foderformalings- og blandingsanlæg:

- Kontrol af kileremme, kileremmeskiver
- Kædetræk renses og smøres

Miljømæssige foranstaltninger:

- Logbog over flydelag
- Renholdelse af stier

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Forbrug af fyringsolie, halm, træ m.m.
- Vandforbrug
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

I henhold til DANISH-produktstandarden skal Morten Schnack som minimum følge nedenstående punkter vedr. egenkontrol i svinebesætningen:

- Der skal i CHR være ajourførte optegnelser og dokumentation over besætningens til- og afgang af grise.
- Ved indkøb af smågrise fra en fast leverandør skal producenten sikre sig, at grisering-saftalen er registreret i CHR.
- Der skal være modtagekontrol af foder i form af følge- og indlægssedler. Faktura gemmes i 5 år.
- Der skal være dokumentation for foderets sammensætning.
- Vejledning om god produktionspraksis – en branchekode skal være udfyldt og underskrevet.
- Der skal være dokumentation for alle udførte dyrlægebesøg. Besøgsrapporterne gemmes i 5 år.
- Hvis der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale, skal denne kunne fremvises.
- Ved anvendelse af medicin skal der føres behandlingsbog, og skriftlige anvisninger fra dyrlægen skal foreligge.
- Antibiotika og kemoterapeutikaholdige lægemidler må ikke findes på bedriften efter ordinationsperioden medmindre de er genordineret af dyrlægen.
- Behandlede svin skal mærkes individuelt eller på stiniveau, så de kan identificeres inden for tilbageholdelsesperioden.
- Der skal kunne fremvises udfyldt egenkontrolprogram for dyrevelfærd (først gældende når bekendtgørelse er offentliggjort).
- I sohold skal fravænningsalderen kunne dokumenteres.
- Funktioner af mekanisk og automatisk udstyr, der har betydning for svinenes sundhed og velfærd, skal kontrolleres hver dag, og eventuelle fejl eller mangler skal snarest afhjælpes.
- Der skal være dokumentation for, at døde dyr afhentes af godkendt destruktionsvirksomhed.

Mariagerfjord Kommune vurderer, sammen med de stillede vilkår i kapitel 2 at kravene til egenkontrol er opfyldt.

3.8 Natur og vand

Mariagerfjord Kommune har vurderet om produktionen på ejendommen Strandkæret 25, 9560 Hadsund har effekt på vand- og naturtilstanden samt grundvandskvaliteten i området. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til overfladevand, dvs. vandløb, søer og marine områder, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

3.8.1 Ammoniak

Udvalget for Teknik og Miljø i Mariagerfjord Kommune har den 6. september 2010 (punkt 148) besluttet, at forvaltningen skal administrere Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. snævert efter Miljøstyrelsens vejledning.

Generelt om ammoniak og natur

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Udvidelse af husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og påvirke naturtyper i det åbne land. Særligt næringsfattige naturområder følsomme overfor forøget ammoniaknedfald. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den

ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug, som har ansøgt i 2011 skal ammoniaktabet fra stald og lager reduceres med 30 % i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt 2 bufferzoner (I og II) om særligt ammoniakfølsomme naturområder (§ 7).

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav om 30 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Reglerne er blevet ændret med revideret lov, som gælder for ansøgninger indkommet til kommunen efter 15. marts 2011.

Ejendommens samlede ammoniaktab fra anlægget til omgivelserne er beregnet til at være 3799 kg N/år, hvilket er en forøgelse på 1324 kg N/år.

Godkendelse af arealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, som drives under samme CVR nr. 29437432. Arealerne fremgår af bilag 4. Størstedelen af arealerne må anvendes som udbringningsareal for husdyrgødning, men er underlagt de begrænsninger, som følger af vilkårene i denne miljøgodkendelse.

Der er ingen arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ved godkendelse af arealerne har kommunen foretaget en luftfoto-tolkning.

Udbringningsarealer

Der er ingen overlap med fredsskov eller gravhøje og udbringningsarealerne. Nærværende godkendelse indeholder udbringningsarealer der ligger indenfor fredningerne Nybrogaard fredningen og Thygeslundgård fredningen.

Fredningsformålet er Nybrogaard fredningen er en landskabs- og udsigtsfredning, hvor størstedelen må drives som landbrug, og der vurderes ikke at være konflikter med nærværende godkendelse af udbringningsarealer. Thygeslund fredningen er ligeledes en landskabsfredning, som omhandler driften af skove. Der vurderes ikke at være konflikter med nærværende godkendelse af udbringningsarealer.

Ifølge Kommuneplan 2009-2021 er udbringningsarealerne beliggende indenfor økologisk forbindelse, særlig værdifuldt landskab, naturområde og jordbrugsområde, jf. bilag 11.

Det fremgår af kommuneplanen vedr. Retningslinje 2.10.1 om jordbrugsområder, at jordbrugsområderne skal som udgangspunkt forblive i jordbrugsdrift

Retningslinje 2.13.1 om særlige naturområder siger, at i de særlige naturområder skal naturværdierne og de kulturhistoriske, geologiske og landskabelige værdier beskyttes. Beskyttelsehensynet skal gå forud for andre interesser.

Retningslinje 2.13.2 om naturområder siger, at i naturområderne skal hensynet til natur- og landskabsinteresser varetages i balance med de øvrige interesser i det åbne land.

Retningslinje 2.13.5 om økologiske forbindelser siger, at i de økologiske forbindelser skal planlægning og administration vedrørende arealanvendelsen og tilstanden forbedre levesteder og spredningsmuligheder for de dyr og planter, som forbindelserne skal sikre

Retningslinie 2.15.1 om særligt værdifuldt landskab nævner at udpegede områder skal så vidt muligt friholdes for større tekniske anlæg, der kan skæmme landskabet. Øvrigt byggeri skal placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet.

Bilag 11 viser udpegningerne i Kommuneplan 2009-2021.

Internationale naturbeskyttelsesområder og udbringningsarealer

Vedrørende retsgrundlaget for administration af internationale naturbeskyttelseshensyn gælder det at, før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, nr. 2. Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 43), at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45), og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49).

Ifølge dommens præmis 61 indebærer en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, er udmøntet i §§ 7 og 8 i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Udbringningsarealerne syd for fjorden ligger op til natura2000 område nr. 223 Kastbjerg ådal. I udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 223 indgår en lang række naturtyper og arter, som fremgår af bilag 9. Flere af disse er følsomme overfor kvælstofbelastning. En ammoniakdeposition, som overskrider naturtypens tålegrænse, vil forhindre opfyldelse af målsætningen om at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for naturtypen. For arterne på udpegningsgrundlaget gælder det, at deres bevaringsstatus kan trues af, at deres levesteder forringes ved en for høj ammoniakdeposition.

Dalbunden i hele Natura 2000-området indeholder et meget stort antal rigkær og kildevæld med en meget artsrig flora, der omfatter flere orkidéer og andre sjældne arter. På ådals-skrænterne findes artsrige overdrev på sur bund, enkelte heder samt skov. Det største skovområde er Dyrby Krat, som indeholder ekstensivt drevet egekrat, flere steder med kvæggræsning. Ud til Mariager Fjord findes veludviklede kalkoverdrev, fladt marint forland med strandeng, strandoverdrev og rigkær. Området inkluderer desuden en lille, lavvandet del af fjorden og en mindre lagune.

Ifølge planudkastet for Natura 2000-område nr. 223 er prognosen for surt overdrev ugunstig, da arealerne generelt er små og fragmenterede, kvælstofdepositionen overskrider tålegrænsen på alle arealerne, pga. invasive arter og problemer med tilgroning.

Kvælstofbelastning fra luften udgør en trussel mod alle naturtyper i Natura 2000-området. Luftbåren kvælstofdeposition overskrider laveste tålegrænse for alle naturtyper på nær strandenge og tørt kalksands overdrev.

Randpåvirkning med gødning (næringsstofbelastning) fra nærliggende landbrugsarealer og direkte gødsning på naturtyperne er angivet som en trussel mod især en lang række overdrev.

Tilgroning er den mest iøjnefaldende trussel mod den gode tilstand på overdrevene i området.

Ifølge bilag 2 til planudkast for området, er virkemidlet til at afværge truslen fra atmosfærisk kvælstofdeposition den gældende lovgivning, som skal medvirke til en reduktion af kvælstofbelastningen.

Kildevælds-vindelsnegl, Skæv vindelsnegl, Sump vindelsnegl, Stor vandsalamander, Odder og Blank seglmos er de arter på udpegningsgrundlaget, som er relevante i forhold til den aktuelle ansøgning. Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse at man vil medvirke til at øge sandsynligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus for disse arter ved, at man sikrer gunstig bevaringsstatus for naturtyperne på udpegningsgrundlaget, da en del af disse naturtyper udgør levestederne for netop disse arter. Det vil sige, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse.

Det gælder sig forhold vedr. de prioriterede naturtyper, som er markeret med *. Bevaringsstatus for den prioriterede naturtype surt overdrev* (6230) som indgår i udpegningsgrundlaget for det berørte internationale naturbeskyttelsesområde er ifølge basisanalysen registreret som ugunstig, idet naturtypen er ude af økologisk balance. I henhold til habitatdirektivet kan en fravigelse af beskyttelseshensynet for en prioriteret naturtype generelt kun ske, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed. En ansøgning om miljøgodkendelse af arealer til udbringning af husdyrgødning kan efter kommunens opfattelse ikke begrunde en fravigelse af det eksisterende beskyttelseshensyn til den prioriterede surt overdrev* (6230).

For at belyse projektets påvirkning af Natura 2000-område nr. 223 har Mariagerfjord Kommune i den konkrete sag forsøgt, at bestemme ammoniakdeposition i det tilgrænsende naturareal.

Udbringningsareal nr. 2 (17,47 ha) er beliggende umiddelbar op til surt overdrev (habitatnaturtype 6230) i Natura 2000-område nr. 223 Kastbjerg ådal, jf. bilag 9. "Surt overdrev" en af de særligt prioriterede naturtyper. De "særligt prioriterede naturtyper" er ved helt at forsvinde i Europa. EU har derfor forpligtet medlemslandene med et særligt ansvar for at

bevare disse. Der gælder derfor særligt skrappe regler for beskyttelse af de prioriterede naturtyper.

Ud fra DEVANO kortlægningen foretaget i 2005 fremgår, at der er registreret en lang række naturtype karakteristiske og særligt ammoniakfølsomme arter på overdrevet bl.a.: vår-star, blød hejre, kornet stenbræk, tandfri-vårsalat forskelligfarvet forglemmigej, almindelig mælkeurt, mark-frytle og hunde-viol. Ud fra artssammensætningen og målsætningen om gunstig bevaringsstatus, der fremgår af udkast til Natura 2000-planen, er det kommunens vurdering, at tålegrænsen ligger på 10 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er i Mariagerfjord Kommune, som gennemsnit, 15,6 kg ha/år ifølge den nyeste opgørelse fra DMU. Det vil sige, at naturtypens tålegrænse er markant overskredet.

Ud fra afgrænsningen af det kortlagte naturareal må det konstateres, at denne negative randeffekt primært må skyldes landbrugsdriften på mark nr. 2, som ligger placeret vest for naturarealet og som er stærkt skrånende mod naturarealet. Naturtilstanden er beregnet til god, hvilket vil sige, at tilstande er sådan, at en naturtypen kan bevares med sine karakteristiske arter, hvis den ikke skades og eventuel nødvendig drift og pleje gennemføres. Det er vurderet at arealet er tydeligt påvirket af landbrugdrift på 10-25 % af arealet.

Baggrundsbelastningen i Mariagerfjord Kommune er 15,6 kg N/ha/år (*Beregningsresultater fra DEHM-modellen – www.dmu.dk*). Tålegrænsen for surt overdrev (6230) er 10 - 20 kg N/ha/år, jf. det opdaterede bilag 3 af 15. december 2005 til *Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003* (Ammoniakmanualen). Mariagerfjord Kommune har efter en konkret vurdering fastlagt tålegrænsen ud fra den laveste del af tålegrænseintervallet, idet Waddenzee-dommen, fastslår, at der anvendes et særligt forsigtighedsprincip. Tålegrænsen for surt overdrev er derfor overskredet i væsentlig grad.

Surt overdrev påvirkes direkte med kvælstof fra udbringningsarealerne. Ejendommen Strandkæret 25 har ca. 4 ha udbringningsarealer, der er beliggende umiddelbart op til overdrevet. Udbringningsarealet kan påvirke naturarealet med næringsstoffer primært på 3 måder:

1. Ved den direkte randpåvirkning, hvor der ved vindens hjælp tilføres små næringsholdige støvpartikler mv. ind i naturarealet. Denne randpåvirkning er typisk mest tydelig de første 10-30 meter fra et omdriftsareal og ind på naturarealet og ses f.eks. på en hede som en bred kantzone domineret af mere kvælstofelskende planter som kvik, tidsler og andre store græsser.
2. Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne. I forbindelse med udarbejdelse af husdyrgodkendelsessager er der ikke modeller til rådighed, der kan foretage egentlige fladekilde-beregninger af udbringningsarealers ammoniakpåvirkning af naboarealer. Miljøstyrelsens vejledning og Bufferzonerapporten udstikker hjælp og vejledning til vurdering af denne påvirknings størrelse.
3. Stærkt skrånende udbringningsareal øger risikoen for overfladeafstrømning. Ved særlige vejrforhold kan denne afstrømning være meget udbredt.

Endvidere kan naturtyperne trues af for mange næringsstoffer i det grundvand som naturtyperne kan være helt eller delvist betingede af. Det har ikke været muligt for kommunen, at bestemme hvordan den overfladenære økohydrologi fungerer og evt. påvirker surt overdrev

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning er der tre forhold, der gør sig især gældende og som er relevant at medtage i den konkrete vurdering i relation til ammoniakfordampning fra udbringningsarealet:

1. Afstand fra udbringningsareal til naturområde, der i denne sag er på ca. 0 m.
2. Udbringningsarealets størrelse i forhold til naturområdet.
3. Husdyrgødningstype og udbringningsteknologi.

Afstanden fra udbringningsarealet til naturområdet vil normalt betyde, at hvis den er over 100 meter, vil der ikke kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning vil ammoniakbidraget fra marken påvirke surt overdrev med ca. 0,13-1,3 kg N/ha/år i en afstand på 10 m, afhængig af udbringningsmetode. Det fremgår ikke hvor høj en belastning udbringningen medfører inden for 10 m af marken.

Derudover vil der være et bidrag fra udbringningsarealet med partikulært stof, hvor der ved vindens hjælp tilføres små næringsholdige støvpartikler mv. ind i naturarealet, samt muligvis et bidrag fra udsivende, overfladenært grundvand.

Det er kommunens vurdering, at der vil kunne ske en væsentlig påvirkning med ammoniak fra mark 2 (17,47 ha), som vil skade et surt overdrev (1330) og hindre muligheden for på sigt at opnå gunstig bevaringsstatus. Baggrunden skal findes i udbringningsarealets størrelse og det forhold, at marken grænser helt op til naturområdet, skåner ned mod naturarealet med deraf større risiko for partikulær transport af gødning samt at marken er placeret vest for naturarealet – og dermed vil den mest almindelige vestenvind bidrage til at gødning vil komme ind på naturarealet.

Kommunen vurderer, at en påvirkning på over 0,2 kg N/ha/år ikke vil være foreneligt med beskyttelse af Natura 2000-området. Muligheden for at opfylde kravet om gunstig bevaringsstatus for det pågældende areal kan ikke sikres alene med det fastlagte beskyttelsesniveau i husdyrloven. Der er ud fra dialog med ansøger og dennes konsulent stillet vilkår om udbringningsmetoden, jf. kapitel 2.18.

Randzonens bredde er fastsat til 10 m., idet der på udbringningsarealet er etableret flere læhegn, der er med til at mindske næringsstofftilførsel i form af næringstofholdige støvpartikler. Der stilles endvidere vilkår om, at der pløjes på langs af den dyrkningsfrie randzone og ikke vinkelret på. Dette er med til at mindske overfladeafstrømningen.

Ved overholdelse af vilkårene fastlagt i denne godkendelse/tilladelse er det sikret, at påvirkning fra udbringningsarealerne er mindsket, så disse ikke har en negativ påvirkning på de arter og naturtyper, der danner udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 223.

Bræmmens størrelse er fastlagt med baggrund i Bufferzonerapporten (SNS, 2004) og forudsætter, at der nedfældes gylle i alle afgrøder. Den dyrkningsfrie bræmme kan fortsat benyttes til ekstensiv drift uden gødskning; så som græsning og høslet.

Bræmmen strækker sig over ca. 660 m. og vil således dække 0,6 ha.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet for udbringningsarealerne, at under forudsætning af, at den gældende lovgivning for udbringning af husdyrgødning og vilkårene fastlagt i denne og tilhørende godkendelse følges, vil der ikke kunne forekomme en væ-

sentlig påvirkning af beskyttet natur. Udbringningsmetoden på mark 2 (nedfældning e.l.) er i denne sag afgørende for at hindre en påvirkning grundet tilførsel af næringsrig overfladeafstrømning, påvirkning med luftbåren kvælstof, som ammoniak og som partikulært stof.

Det er kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning inden for 0 m. fra ovenfor nævnte naturtype vil være uforeneligt med Natura 2000-områdets bevaringsmålsætning. Ved fastsættelse af vilkår om etablering af 10 m. dyrkningsfri bræmme vil påvirkningen være i en sådan størrelsesorden ($< 0,2$ kg N/ha/år), at det næppe har en skadelig virkning på naturtypen. Kommunen finder, at den vilkårsfastlagte bræmme på mark nr. 2 sikrer at udbringning af husdyrgødning ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områderne.

Kommunen vurderer, at der er proportionalitet mellem den byrde vilkåret medfører for ansøger og det beskyttelseshensyn vilkåret skal sikre.

Det er endvidere kommunens vurdering, at benyttelse af udbringningsarealerne i nærværende godkendelse er foreneligt med de nævnte kommuneplansretningslinjer.

Det er derfor kommunens samlede vurdering, at udspredding af husdyrgødning på markarealerne er foreneligt med habitatdirektivforpligtelserne og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniak fra anlægget

Kommunalbestyrelsen kan ikke efter husdyrloven godkende husdyrbrug efter §§ 10,11,12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1. Ved væsentlige virkninger på miljøet efter husdyrbekendtgørelsens § 9, stk. 1, forstås, at beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat overskrides, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3. Beskyttelsesniveauet er fastlagt i bilag 3 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for §§ 11 og 12 er omtalt under Generelt om ammoniak og natur.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er herudover sammensat af 2 elementer:

1. Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniakfølsomme naturområder omfattet af §7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
2. Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter en konkret vurdering jf. §27, st. 1, i Lov om miljøvurdering m.v. af husdyrbrug.

Det fastlagte beskyttelsesniveau for så vidt angår totaldepositionen gælder for:

- kategori 1 natur, som er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale beskyttelsesområder – dvs. Natura 2000-områder.
- kategori 2 natur, som er nærmere bestemte naturtyper uden for internationale beskyttelsesområder – dvs. uden for Natura 2000 områder.

For Kategori 1 natur er fastlagt et beskyttelsesniveau på en maksimal totaldeposition - afhængig af antal nærliggende husdyrbrug - til det mest kritiske naturpunkt på hhv.

- 0,2 kg N/ha/år ved mere end 2 brug (mere end 1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger)
- 0,4 kg N/ha/år ved 2 brug (1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger)

- 0,7 kg N/ha/år ved 1 brug (husdyrbruget der ansøger)

For Kategori 2 natur er fastlagt et beskyttelsesniveau på en maksimal totaldeposition til det mest kritiske naturpunkt på 1,0 kg N/ha/år

Det fastlagte beskyttelsesniveau for så vidt angår merdeposition gælder for Kategori 3 natur:

- heder, moser og overdrev der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

For Kategori 3 natur er fastlagt et beskyttelsesniveau på en maksimal merdeposition til det nærmeste kritiske naturpunkt på 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 1 natur

Kommunen har foretaget beregninger af, hvor meget atmosfærisk båret kvælstof, der vil blive tilført en overdrev (1330), som følge af den ansøgte produktion. Overdrevet ligger i Natura 2000 område nr. 14 og er omfattet af §7, stk 1., nr 1 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Naturtype er placeret 1870 m syd for ejendommen, jf. bilag 13. Beregningerne viser, at den samlede tilførsel af atmosfærisk båret kvælstof til overdrevet, som er vurderet at være det mest kritiske naturpunkt der kan kategoriseres som Kategori 1, vil medføre en samlet totaldeposition til naturområdet på 0,0 kg N/ha/år. Se skema og redegørelse nedenfor i afsnittet om Internationale beskyttelsesområder. Der er 1 husdyrbrug der medregnes for at fastsætte beskyttelsesniveauet fra mest kritiske Kategori 1 naturareal. Dermed bliver det fastslagne beskyttelsesniveau på 0,4 kgN/ha/år for mest kritiske naturpunkt der kan kategoriseres som Kategori 1.

Kategori 2 natur

Kommunen har foretaget beregninger af, hvor meget atmosfærisk båret kvælstof, der vil blive tilført et overdrev ca. 2800 meter mod vest for anlæggene, som følge af den ansøgte produktion. Overdrevet er over 2,5 ha og dermed omfattet af §7,stk1, nr.2 i Lov og Miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Beregningerne viser, at den samlede tilførsel af atmosfærisk båret kvælstof til et overdrev, som er nærmeste naturareal der kan kategoriseres som Kategori 2, vil medføre en samlet totaldeposition til naturområdet på 0,0 kg N/ha/år. Se skema og redegørelse nedenfor i afsnittet § 3-natur – naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3 natur

Kommunen har foretaget beregninger af, hvor meget atmosfærisk båret kvælstof, der vil blive tilført en udpeget ammoniakfølsomt skov umiddelbart vest for den sydlige gylletank, som følge af den ansøgte produktion. Beregningerne viser, at den samlede tilførsel af atmosfærisk båret kvælstof til overdrevet, som er nærmeste Kategori 3 natur, vil medføre en samlet merdeposition til naturområdet på 0,2 kg N/ha/år.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at påvirkningen af Kategori 1, Kategori 2 og Kategori 3 natur overholder husdyrbrugslovens beskyttelsesniveauer.

§ 3-natur – naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer og vandhuller, hvis de er på mindst 100 m², moser, enge, heder, overdrev, strandenge og strand-sumpe, hvis de hver for sig eller i sammenhæng har et areal på mindst 2.500 m². Moser under 2500 m² er også beskyttede, hvis de ligger ved beskyttede vandløb eller søer. Endvidere er de fleste vandløb også omfattet af beskyttelsen.

Der er forbud mod ændringer af de beskyttede naturtypers tilstand. Kommunen har i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbrug pligt til at håndhæve naturbeskyttelseslovens bestemmelser, herunder at der ikke må ske aktiviteter, som vil medføre tilstandsændringer på et beskyttet naturareal.

Den beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Ønske om udvidelse eller ændring af husdyrproduktion er ikke at betegne som et særligt tilfælde. På vedlagte bilag 12 fremgår det, hvilke dele af ejendommen Strandkæret 25 der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Du kan læse mere om beskyttet natur på kommunens hjemmeside.

Er det efter en konkret vurdering kommunens opfattelse, at der sker tilstandsændringer i beskyttet natur som følge af produktionen på Strandkæret skal kommunen stille yderligere vilkår efter husdyrbruglovens § 29, stk. 2.

Mariagerfjord Kommune har derfor foretaget en konkret vurdering af påvirkningen fra produktionen på Strandkæret 25 til nærliggende følsomme naturområder.

Kommunen har i forbindelse med ansøgningens behandling foretaget en luftfototolkning af naturforekomsterne i nærheden af Strandkæret 25.

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 3799 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 1324 kg N/år. Kommunen har beregnet kvælstofdepositionen for en række punkter i naturarealer, der ligger i nærheden af Strandkæret 25. Konkret er der foretaget en beregning i 2 naturpunkter. Naturarealernes beliggenhed kan ses af bilag 13 og beregningerne kan ses i skemaet herunder. Mariagerfjord Kommune har tillæst ruheder, kildehøjder mv. i forhold til ansøgningen, som den ligger i ansøgningsstyret.

Punkt nr.	Naturtype	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
1	Strandeng	0,1	0,0
2	Overdrev	0,0	0,0

Totaldeposition er angivet som den samlede deposition fra Strandkæret 25

Baggrundsbelastningen i Mariagerfjord Kommune er ifølge de nyeste opgørelser fra DMU 15,6 kg N/ha/år ([Beregningsresultater fra DEHM-modellen – www.dmu.dk](#)). Husdyrtætheden i området omkring Strandkæret 25 vurderes relativt lav. Der er derfor grundlag for at antage, at baggrundsbelastningen er under gennemsnittet for kommunen, dvs. lavere ca. 15,6 kg N/ha/år.

Punkt 1 er placeret i en strandeng, ca. 1000 m. syd for anlæggene. Arealets naturtilstand vurderes til at være god, og arealet afgræsses. Punkt 2 er placeret i et surt overdrev ca. 1800 meter syd for anlæggene

Kommunen vurderer, at en strandengs tålegrænse er i den midterste del af intervallet 30-40 kg N/ha/år, og det sure overdrev er placeret i den midterste del af intervallet 10-20 kg N/ha/år. Kommunen vurderer i den forlængelse, at tålegrænsen ikke er overskredet. Kommunen vurderer derfor, at en beregnet merbelastning på 0,0 kg N/ha/år ikke vil være en væsentlig merbelastning. Der vurderes ikke, at være grundlag for at stille skærpede vilkår.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil medføre væsentlige yderligere påvirkninger på naturområder omfattet af lovens § 23. Naturtilstanden i de undersøgte naturområder vurderes, at være truet af den eksisterende næringsstofbelastning i området. Det er samtidig kommunens vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer, som findes for natur, i husdyrloven.

Det er kommunens vurdering, at de beskyttelsesniveauer, der er beskrevet for Kategori 1,2 og 3 naturarealerne er tilstrækkelige til at beskytte de vurderede naturarealer.

Beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, nr. 2. Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 43), at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45), og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49).

Ifølge dommens præmis 61 indebærer en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, er udmøntet i §§ 7 og 8 i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Miljøstyrelsens vejledning

Miljøstyrelsen har i godkendelsesbekendtgørelsen (BEK. Nr. 294 af 31/03 2009) beskrevet kommunen forpligtigelser i forhold til at beskyttet ammoniakfølsomme naturområder, herunder blandt andet internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000). Ved at følge Miljøstyrelsens vejledning vil det som "altovervejende hovedregel være tilstrækkeligt til at undgå væsentlige miljøpåvirkninger med ammoniak", idet "bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkning er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at med overholdelse af dette beskyttelsesniveau vil der ikke kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne".

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1 kan kommunen ikke tillade eller godkende husdyrbrug efter §§ 10, 11, 12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3, at det beskyttelsesniveau for ammoniak, der er fastlagt i [bilag 3](#), overskrides.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur, som der her er tale om, beskrives i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Kravet til maksimale totaldeposition afhænger udelukkende af antal husdyrbrug i nærheden. Der henvises til kumulationsmodellen i bekendtgørelsen.

Internationale naturbeskyttelsesområder omkring ejendommen

På Strandkæret 25 ligger Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord ca 1000 meter mod syd, mens Natura2000 område nr. 201 Øster Lounkær er placeret ca. 4,5 øst for anlæggene (se bilag 14).

Natura2000 område 14 strækker sig over store, lavvandede kystarealer med vigtige levesteder for fisk og især tusinder af fugle, en større fladvandet del af Kattegat, det yderste af Mariager Fjord og Randers Fjord og - på landsiden - det helt havnære kystlandskab. Der optræder store forekomster af trækgæsterne knopsvane, sangsvane, knortegås, gravand, bjergand, sortand, fløjlsand og stor skallesluger. Strandengene er desuden ynglested for små bestande af kystfugle, bl.a. en bestand af klyde. Mariager Fjord er et af landets vigtigste rasteområder for lysbuget knortegås. Den lavvandede del af fjorden samt de omkringliggende strandenge og marker er desuden vigtige for bramgås og vadefugle under efterårstrækket. Også overvintrende svaner holder til i stort tal i dette område.

På land findes også heder, klitter samt rigkær og overdrev, herunder alle 3 overdrevstyper: Kalkoverdrev, sure overdrev og landsdelens klart bedste forekomster af tørre sandede overdrev.

I udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 14 indgår en lang række naturtyper og arter, som fremgår af bilag 9. Flere af disse er følsomme overfor kvælstofbelastning. En ammoniakdeposition, som overskrider naturtypens tålegrænse, vil forhindre opfyldelse af målsætningen om at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for naturtypen. For arterne på udpegningsgrundlaget gælder det, at deres bevaringsstatus kan trues af, at deres levesteder forringes ved en for høj ammoniakdeposition.

Ifølge planudkastet for Natura 2000-område nr. 14 er prognosen for strandenge (habiatnaturtype nr. 1330) ugunstig, Strandenge pga. tilgroning, afvanding, fragmentering, invasive arter samt direkte gødsning og randpåvirkning med gødning og pesticider.

Ved opdyrkning, dræning, gødsning, tilplantning og vejanlæg m.v. er de oprindeligt sammenhængende naturområder i området blevet splittet op i mindre delområder. Dette bevirker sammen med øvrige trusler for naturtyperne, at de tilbageværende forekomster generelt forringes og bliver mere artsfattige.

Kvælstofbelastning fra luften udgør en trussel mod alle klitnaturtyper, enekrat, sure overdrev, og alle skovnaturtyper i Natura 2000-området, idet overslagsberegninger viser, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for de forskellige naturtyper er overskredet. De marine naturtyper i Kattegat er også påvirket af næringsstoffer, særligt hårdt ramt er Mariager Fjord.

Tilgroning med træer, buske og høje urter er en alvorlig og akut trussel mod området lysåbne naturtyper, særligt klitheder, klitlavninger, rigkær og strandenge. Langs kysten findes problemarterne vadegræs, rynket rose m.fl., som fortrænger den lavtvoksende og lyskrævende flora og fauna.

Uhensigtsmæssig hydrologi som følge af dræning og grøftning er en trussel mod området strandenge, rigkær og klitlavninger. Mange strandenge er helt forsvundet, næsten alle de resterende er påvirkede af afvanding. Ifølge bilag 2 til planudkast for området, er virkemid-

let til at afværge truslen fra atmosfærisk kvælstofdeposition den gældende lovgivning, som skal medvirke til en reduktion af kvælstofbelastningen.

Pibesvane, knopsvane, sangsvane, lysbuget knortegås, dværgterne, havterne og fjordterne er de arter på udpegningsgrundlaget, som er relevante i forhold til den aktuelle ansøgning. Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse at man vil medvirke til at øge sandsynligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus for disse arter ved, at man sikrer gunstig bevaringsstatus for naturtyperne på udpegningsgrundlaget, da en del af disse naturtyper udgør levestederne for netop disse arter. Det vil sige, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse.

For at belyse projektets påvirkning af Natura 2000-område nr. 14 har Mariagerfjord Kommune i den konkrete sag forsøgt, at bestemme ammoniakdeposition i det tilgrænsende naturareal.

Strandengen er besigtiget 22. september 2005 og man har ved den lejlighed konstateret, at arealet henligger med græsning. Naturtilstanden er beregnet til god.

I den konkrete sag er der udregnet ammoniakdeposition i de nærmeste og mest kvælstoffølsomme naturtyper i området. Beregningerne ses af ovenstående tabel. Der er beregnet en total deposition til strandengen på 0,1 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i Mariagerfjord Kommune er 15,6 kg N/ha/år (*Beregningsresultater fra DEHM-modellen – www.dmu.dk*). Tålegrænsen for strandeng (1330) er 30-40 kg N/ha/år, jf. det opdaterede bilag 3 af 15. december 2005 til *Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003* (Ammoniakmanualen). Mariagerfjord Kommune har efter en konkret vurdering fastlagt tålegrænsen ud fra den laveste del af tålegrænseintervallet, idet Waddenzee-dommen, fastslår, at der anvendes et særligt forsigtighedsprincip. Tålegrænsen for Strandeng er derfor ikke overskredet.

Mariagerfjord kommune vurderer, at emission, i den aktuelle beregnede størrelsesorden, ikke vil have nogen målbar effekt på bevaringsstatussen for de ovenfor nævnte naturtyper eller arter. Vurderingen bygger på en kombination af depositionens størrelse i strandengen (1330) og Miljøstyrelsens vejledning, som siger, at en påvirkning i den aktuelle størrelsesorden (< 0,2 kg N/ha/år i totaldeposition) næppe har en skadelig virkning på naturtypen strandeng.

Med baggrund i Miljøstyrelsens vejledning finder Mariagerfjord Kommune derved, at der med godkendelse produktionen på Strandkæret 25 er skabt vished for, at udvidelsen af produktionen ikke har skadelig virkning på det berørte habitatområders integritet, ligesom det er godtgjort, at der er taget de nødvendige hensyn til de gældende forpligtigelser til at fastholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de beskyttede arter og naturtyper, herunder en prioriteret naturtype i det berørte internationale naturbeskyttelsesområde Natura 2000-område nr. 14.

Det kan således uden rimelig tvivl fastslås, at en udvidelse og godkendelse af virksomhedens samlede produktion, efter Miljøstyrelsens vejledning, ikke vil påvirke opretholdelsen af en gunstig bevaringsstatus for de beskyttede arter og naturtyper negativt i de berørte internationale naturbeskyttelsesområder.

Særligt beskyttede arter – bilag IV-arter

Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, jf. habitatbekendtgørelsens §§ 8 og 11, stk. 1. Vurderingen skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter husdyrbruglovens § 10, 11 eller § 12, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 3, jf. stk. 1. En fortegnelse over de i Danmark naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV fremgår af habitatbekendtgørelsens bilag 11.

På habitatdirektivets bilag IV er nævnt en lang række arter, som kræver en særlig beskyttelsesindsats. Listen omfatter både planter og dyr. Beskyttelsen vedrører også arternes yngle- og rasteområder.

Ifølge bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter skal kommunen, før der træffes afgørelse i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke en bilag IV-art væsentligt. Kun når en konkret vurdering med sikkerhed kan fastslå, at der ikke vil være væsentlige negative konsekvenser for bilag IV-arten og/eller dens yngle- og rasteområder kan projektet gennemføres.

Der er ikke tidligere registreret arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Kommunen har i den aktuelle sag vurderet, at det er relevant at foretage en vurdering i forhold til følgende bilag IV-arter: odder, flagermus, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø

For så vidt angår bilag IV-arterne odder, flagermus, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø har kommunen ikke nogen konkret kendskab til forekomster af arterne, som vil blive påvirket negativt af projektet.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at projektet ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for andre arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, og kommunens viden om forekomst af arterne. Det vurderes endvidere at brug af udbringningsarealer ikke vil berøre yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

3.8.2 Tab af næringsstoffer til overfladevand

Faktuelle forhold

Ansøgningen omfatter egne og forpagtede arealer på i alt 299,1 ha, alle beliggende i oplandet til Mariager yderfjord. Dele af arealerne afvander direkte til inderfjorden de resterende arealer afvander via Stevnskær Bæk, Kastbjerg Å eller via Visborg enge pumpelag. Der udbringes 368,32 DE gylle fra egen produktion på arealerne, og der tilføres ikke arealerne slam eller andet organisk gødning.

Ingen udbringningsarealer er beliggende i oplandet til større målsatte søer.

Mariager Yderfjord er en del af fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (*Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*) og Ramsarområde nr. 11 (*dele af Randers og Mariager fjorde med tilgrænsende havområde*), der sammen med ådalene udgør habitatområde nr. 14 (*Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*); samlet Natura2000-område nr. 14.

Jordbundstyperne for udbringningsarealerne er i ansøgningen angivet som værende grovsandet jord (JB1), finsandet jord (JB2), grov lerblandet sandjord (JB3) fin lerblandet sandjord (JB4) og grov sandblandet lerjord (JB5). Der er god overensstemmelse med det vejledende tema på arealinfo.

Der er anvendt sædskiftet S4 (jf. sædskiftenotatet) i ansøgningen, hvilket svarer til referencesædskiftet. Ifølge sædskiftenotatet frafører et S4 sædskifte 21,1 kg P/ha/år mens de resterende svinesædskifter har en højere fosforaførsel, og et ændret sædskifte vil ikke kunne betyde at fosforkravet ikke overholdes. Der er følgelig ikke stillet vilkår til valg af sædskifte.

Lidt over halvdelen af arealerne er lavbundsarealer. Der har gennem sagsbehandlingen været tvivl om markernes dræningsforhold. I projektbeskrivelsen har ansøger angivet at alle arealer er drænede, mens dræningsoplysningerne i de forskellige versioner af ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk har varieret.

Mariagerfjord kommune har vurderet at markerne ved nybrogårdsvej og markerne inden for Visborg enge pumpelag samt markerne 1 og 1-2 er drænede. Ansøger har på foranledning af kommunen justeret dræningsoplysningerne i den godkendte ansøgningsversion i overensstemmelse hermed. Vurderingen er foretaget på baggrund af Hedeselskabets drænkort, orthofotos, de lave og høje målebordsblade og besigtigelse.

Flere af udbringningsarealerne i Mariagerfjord Kommune er forholdsvis skrånende og vandnære, det er ved besigtigelse vurderet at der fra nogle af disse arealer er høj risiko for forurening af vandmiljøet ved overfladeafstrømning. Det drejer sig om mark 1 og 7. Mark 7 er beliggende helt vandnært og skråner mod Mariager Fjord. Den nordligste del af marken er adskilt fra fjorden af et overdrev mens den sydligste fjerdedel dyrkes helt ned til fjorden. Der er stillet vilkår om at etablere en 20 meter dyrkningsfri bræmme mellem mark og den højeste daglige vandstandslinie, og bræmmen er taget ud af udbringningsarealet. Mark 1 skråner over et længere forløb mod Stevnskær bæk i nord og mod Kastbjerg ådal i vest. Mod vest ender det skrånende forløb i en grøft der afvander til Kastbjerg å. Der er stillet vilkår om at etablere en 20 meter dyrkningsfri bræmme sydvestlige del af mark 1 langs grøften og langs den nordligste del af marken, og bræmmen er taget ud af udbringningsarealet.

De resterende arealer vurderes at være uproblematisk i forhold til overfladeafstrømning.

Kvælstof

Udbringningsarealerne ligger fordelt mellem nitratklasse 0, 2 og 3. Nitratklasse 0 omfatter områder, der afleder vand til sårbare vandområder, og hvor nitraten, der udvaskes fra markens rodzone reduceres med mellem 75 og 100 %, før den ender i recipienten. Nitratklasse II og III omfatter områder, der afleder vand til meget sårbare vandområder, og hvor nitraten, der udvaskes fra markens rodzone reduceres med mellem hhv. 50-75 % og 0-50 %, før den ender i recipienten.

Udvaskningen fra rodzonen fra driftens arealer er med de angivne jordbundstyper, efterafgrødeprocent o.a. i ansøgningssystemet beregnet til 60,50 kg N/ha/år. Dette svarer til en medianudledning til recipienterne på samlet 40,91 kg N/ha/år, svarende til 12236 kg N/år totalt.

Det samlede landbrugsareal i Mariager Fjords opland er ifølge vandplanen ca. 424 km². Udbringningsarealerne 299 ha udgør således ca. 0,70 % af det samlede landbrugsopland. Den beregnede udledning af kvælstof fra det ansøgte projekt til yderfjorden udgør mellem

1,73 og 3,46 % af det samlede miljømål for vandbårne tilførsler (ifølge udkast til vandplan i forhøring) med henblik på opnåelse af god økologisk tilstand i fjorden.

Fosfor

Ifølge ansøgningen er der et fosforoverskud (fra husdyrgødningen) på 8,10 kg P/ha/år.

Mariager Fjord er registreret som internationale beskyttelsesområder overbelastet med fosfor i statens kortværk på Danmarks Miljøportal.

Næringsstoffer fra husdyrproduktion i relation til vandmiljøet

Et husdyrbrug vil normalt give anledning til udledning af næringsstoffer til vandmiljøet, idet markerne generelt tilføres flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Tabet af næringsstoffer til vandmiljøet kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængigt af udbringningsmetode, jordbundsforhold, jordens reduktionskapacitet, fosformætningsgraden m.v.

Transporten af kvælstof fra udbringningsarealer til vandløb, søer og hav er tæt knyttet til transport af vand og kan således ske dels overfladenært naturligt eller via dræn eller via udvaskning til grundvandet, der dernæst føder vandløb, søer og fjorde/hav. Overfladenær afstrømning betyder oftest, at en relativt stor del af kvælstoffet når fjordene, mens nedsvivning til grundvandet oftest medfører reduktion i større eller mindre grad. Landet er inddelt i nitratklasser, dels efter recipientens kvælstoffølsomhed, dels efter forventet gennemsnitlig reduktionsprocent for kvælstof mellem rodzone og recipient.

Fosfor findes også opløst i jordvandet, men bindes i højere grad end kvælstof til partikler. Fosfor tabes ikke jævnt fordelt i tid og rum, idet en meget stor del af tabet sker fra mindre dele af arealerne og ofte i pulser. Da fosfor kan tabes til vandmiljøet både på opløst og partikulær form og ad flere veje, afhænger tabsrisikoen i høj grad af de lokale forhold. Oftest er det kombinationer af flere faktorer, der bestemmer, hvor høj risikoen er for tab til vandmiljøet. Om en sandjord eller en lerjord har den største samlede tabsrisiko afhænger således både af en række lokale forhold, og hvilken tidshorisont risikoen vurderes på. Dog er der generelt og for begge jordbundstyper en sammenhæng mellem overskud i tilførsler af fosfor, jordens fosforstatus og de arealbetingede tilførsler af fosfor til vandmiljøet. Således stiger tabsmængden af partikelbundet fosfor ved overfladiske afstrømningsprocesser og i drænvand i takt med stigende fosforindhold i overjorden. Desuden øges risikoen for udvaskning af opløst fosfor med stigende fosformætningsgrad, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder. Dansk landbrugsjord er i en længere årrække tilført fosfor i overskud. Dette har medført, at jordens indhold af plantetilgængeligt fosfor i store dele af landet rigeligt dækker planternes behov. Der er således også uden en fortsat overskudstilførsel en stor pulje potentielt til rådighed for udledning.

Kvaliteten af vandmiljøet i søer, fjorde og indre farvande er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. Forureningen medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som f.eks. søsalat. Ved store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetation, som f.eks. ålegræs, reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Søer er oftest mest følsomme overfor tilførsel af fosfor, mens mange fjorde og kystnære områder er følsomme overfor både kvælstof og fosfor.

Vandløb regnes generelt ikke for at være følsomme overfor en øget belastning med næringsstoffer. Deres funktion er primært som transportvej for næringsstoffer mellem udbringningsarealer og mere næringsstoffølsomme naturtyper som søer og fjorde. Også eventuelle halv våde naturtyper som moser og enge kan påvirkes af næringsstoffer i vandløb, der gennemløber disse.

Direkte overfladisk afstrømning af husdyrgødning og andet organisk materiale til vandløbene kan desuden have en væsentlig negativ indvirkning på vandløbsfaunaen på grund af akut giftighed og højt iltforbrug.

Det ansøgte projekt i relation til det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven

Kvælstof

Da udbringningsarealerne er omfattet af nitratklasse 2 og 3, må dyretrykket som udgangspunkt højst være 53,16 % af det generelt tilladte dyretryk. Et højere dyretryk (DEreel) kan dog tillades, hvis der kompenseres via andre virkemidler, således at udvaskningen (KgN/ha DEreel) af kvælstof fra rodzonen ikke overstiger en udvaskning svarende til det reducerede dyretryk (KgN/ha DEmax). Dette er opfyldt i det aktuelle projekt, da den maksimalt tilladte og den reelle udledning af kvælstof fra rodzonen i ansøgningsystemet er beregnet til hhv. 63,8 og 60,5 kgN/ha. Sænkningen af udvaskningen fra rodzonen er opnået via 14 % ekstra efterafgrøder i forhold til plantedirektoratets krav. Der er stillet fastholdende vilkår til andelen af ekstra efterafgrøder. Det er ikke muligt i den konkrete sag at skærpe beskyttelsesniveauet jf. kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Fosfor

I husdyrgodkendelsesordningen er der, foruden arealer med risiko for direkte overfladisk afstrømning, fokus på arealer med specielt høj risiko for udvaskning af fosfor til overfladevand. Disse arealer er omfattet af fosforklasse 1 - 3.

Lavbundsarealer med okkerklasse II eller mere, der samtidigt er drænedede eller grøftede, er omfattet af fosforklasse 2. På arealer omfattet af fosforklasse 2 må der maksimalt være et fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet (FeBD:PBD-molforholdet) er over 20. Tilsvarende er drænedede lerjorde omfattet af fosforklasse 0, 1 eller 3 afhængigt af fosfortallet i jorden. Kravene vedr. fosforoverskud på de enkelte risikoarealer beregnes og kontrolleres ikke selvstændigt, men som en del af det vægtede gennemsnitlige fosforoverskud på bedriftsniveau. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 er det muligt efter en konkret vurdering af risiko for fosfortab og recipientens sårbarhed at øge beskyttelsen ved at hæve fosforklassen for drænet sandjord til fosforklasse 1 eller 3, hvis jordens fosfortal er hhv. over 4 eller 6. Der er indsendt fosfortal for hele bedriften, der spænder mellem Pt 0,1 og Pt 7,0. Da karvet til fosforoverskuddet for arealer omfattet af fosforklasse 1 er det samme som for fosforklasse 0, nemlig et overskud på 17,3 kg P/ha/år, er det ikke undersøgt om der er arealer i ansøgningen der er omfattet af fosforklasse 1 i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 eller om nogle arealer kan løftes til fosforklasse 1 i henhold til kriterierne i bilag 4. Markerne 6, 12-1 og 14 er drænedede, vandnære og har alle områder hvor fosfortallet er >6. Fra disse arealer er der særlig høj risiko for tab af fosfor til Mariager Yderfjord, dette sammenholdt med fjordens fosforfølsomhed har ført til at der er vurderet et behov for at hæve beskyttelsesniveauet henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4. De tre marker er på kommunens foranledning placeret i fosforklasse 3.

Efter disse tilpasninger er Fosforkravet et overskud på maksimalt 8,1 kg P/ha/år. Dette krav er overholdt med 12,4 kg P/årligt og fosforbalancen er 8,1 kg P/ha/år.

Øvrigt

Det er vurderet, at der ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, samt vilkåret om ikke at etablere render fra markerne til afledning af vand, ikke er risiko for direkte overfladisk afstrømning af husdyrgødning til vandmiljøet.

Det er på baggrund af ovenstående Mariagerfjord Kommunes vurdering, at det aktuelle projekt opfylder det generelle beskyttelsesniveau for overfladevand, der er fastsat i det danske lovgrundlag vedr. husdyrbrug.

3.5.3 Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser.

Kommunen har mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte yderligere vilkår ud over husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau. Ved særlige tilfælde forstås en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, eller en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. I begge tilfælde skal anvendes beregningsmetoder og kriterier for vilkårsfastsættelse, der er beskrevet i bilag 3 og 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Det påhviler således kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med habitatdirektiv-forpligtigelserne jf. § 23 i husdyrgodkendelsesloven, EF-Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 (habitatbekendtgørelsen). For at projektet kan gennemføres skal en konkret vurdering med sikkerhed kunne fastslå, at projektet **ikke vil være i modstrid med ønsket om at genoprette eller sikre gunstig bevaringsstatus for de relevante naturtyper og arter.**

Såfremt det samlede projekt, også efter en udtømning af mulighederne for fastsættelse af skærpede vilkår efter kriterierne i bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen, ikke kan udelukkes at medføre en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for et habitatområde, kan projektet ikke godkendes og kommunen **skal** meddele afslag jf. § 11, stk. 5 i godkendelsesbekendtgørelsen (bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug), også selvom projektet medfører en nettoforbedring ("reduktion") i forhold til den nuværende situation.

Habitatdirektivet rummer ikke hjemmel til i den konkrete vurdering at medregne mulige fremtidige effekter af ikke-realiserede planer.

Kommunen **kan** desuden give afslag på en ansøgning, såfremt projektets gennemførelse, også efter en udtømning af mulighederne for fastsættelse af skærpede vilkår efter kriterierne i bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen, vurderes at kunne skade lokaliteter af lokal eller regional betydning (§ 11, stk. 6 i godkendelsesbekendtgørelsen (bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug)).

Mariager Fjord og kvælstof

Mariager Fjord er en særligt kvælstoffølsom recipient, som i forvejen er overbelastet med næringsstoffer (jf. bl.a. vandplan (side 120-112), statens Natura 2000- og vandrammedirektiv-basisanalyser af 22. juni 2007). Modelberegninger udarbejdet af Nordjyllands og Århus Amter estimerede fjordens tålegrænse til ca. 12 kg N/ha fra landbrugsjorder, hvis fjorden i fremtiden skal nå en stabil miljøtilstand. Dette beskyttelsesniveau blev gengivet i den statslige basisanalyse, der heller ikke forventede, at fjorden alene i kraft af de nuværende og planlagte tiltag kan forventes at opnå miljømålsopfyldelse i 2015. Miljøcenter Aalborg fremlagde den 8. november 2007 oplysninger om fjordens aktuelle tilstand for Mariagerfjord Kommune. Det fremgik heraf, at fjorden senest sommeren 2006 var meget tæt på at blive omfattet af et alvorligt og omfattende iltsvind, lignende det som senest indtraf i 1997. Heller ikke modelberegninger, der indregner de senere års data (DMU rapport nr. 685, 2008) giver grundlag for at forkaste de tidligere faglige vurderinger af fjordens følsomhed for tilledning af næringssalte. Statens tværministerielle udvalg, Gotfredsens Udvalget, publicerede i juni 2007 rapporten "Fagligt udredningsarbejde om virkemidler i forhold til implementering af vandrammedirektivet". Rapporten, som vurderer hvordan vandrammedirektivets miljømål kan opnås mest omkostningseffektivt, konkluderede således, at der vil være behov for en yderligere kvælstofreduktion til Mariager Fjord på 89-270 t N/år foruden allerede på det tidspunkt iværksatte eller vedtagne tiltag.

Mariager Fjord og fosfor

I lighed med udvaskningen af kvælstof, skal der tages konkret stilling til risikoen for og effekten af tilførsel af fosfor til habitatområder. Mariager Fjord og Hjarbæk Fjord er (foruden kvælstof) følsom overfor fosfor, idet algeproduktionen i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Det er i vandplanen (side 110-112), de tidligere regionplaner samt i basisanalyserne vurderet, at der vil være behov for at reducere tilførslerne af fosfor.

I regionplaner og basisanalyser er det vurderet, at der er en risiko for en **øget tilførsel af fosfor** frem til 2015, idet de vedtagne tiltag kun sigter på at reducere den samlede **overskudstilførsel** og dermed stigning i jordens indhold af fosfor. Samme analyser vurderer således, at der er en risiko for, at noget af effekten af en faldende tilførsel af kvælstof vil kunne blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor.

Vandplaner

Miljøministeriet offentliggjorde den 14. januar 2010 udkast til vandplaner i forhøring. For Mariager Fjords vedkommende er de samlede mål for nitrattilførslerne med henblik på at opnå minimum "god tilstand" i fjorden angivet til 471 ton N/år (ekskl. atmosfærisk bidrag). Den 22. december 2011 blev vandplanerne endeligt vedtaget. Her er miljømålene for tilførslerne af kvælstof samt den nødvendige reduktion for at nå målopfyldelse udover allerede vedtagne/iværksatte tiltag udeladt. Dette skyldes sandsynligvis følgende (citater): *"Målet for den samlede kvælstofreduktion er minimum 19.000 tons. Vandplanerne fastlægger den konkrete indsats i forhold til 9.000 tons, mens der udestår en kvælstofreduktion på minimum 10.000 tons. Vurdering af virkemidler til at gennemføre kvælstofreduktionen på yderligere 10.000 tons vil indgå som ét element i den kommende Natur- og Landbrugskommissionens arbejde. Resultater fra et udvalg nedsat af den tidligere regering, kvælstofudvalget, vil udgøre et input hertil. På baggrund af Natur- og Landbrugskommissionens arbejde kan regeringen træffe beslutning om virkemidler og tidshorizont for fuld gennemførelse af vandrammedirektivet og herunder yderligere kvælstofreduktion".*

Der er ikke i 1. planperiode planlagt en selvstændig målrettet indsats med henblik på at reducere fosfortilførslerne til de enkelte marine områder, heller ikke hvor der, som for Mariager Fjord (jf. vandplan i forhøring), er fastsat et mål for de årlige tilførsler. Der forventes dog at ville ske reduktioner også til de marine områder, dels som følge af de generelle landbrugsrettede virkemidler, såsom bræmmer, dels som følge af målrettede tiltag på de enkelte sø- og kystoplande (N-vådområder, P-ådale, ændret vandløbsvedligeholdelse mv.).

Det fremgår af vandplanernes retningslinie 4, at afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven, herunder både tilladelser og godkendelser til etablering, udvidelser og ændringer af husdyrbrug og revurdering af godkendelser, ikke må være til hinder for, at vandplanernes miljømål opfyldes, jf. husdyrgodkendelseslovgivningens krav vedr. nitrat til overfladevande og grundvand samt fosforoverskuddet.

Der forventes ikke målopfyldelse i Mariager Fjord ved udgangen af denne planperiode.

Kvælstofpåvirkning af habitatområderne Vurdering af skadevirkning jf. Miljøstyrelsen vejledning

Et projekt skal overholde 2 afskæringskriterier for ikke at kunne have en skadevirkning på internationale naturbeskyttelsesområder. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriets pkt. 1

Kriteriet for hvornår et husdyrbrug i sammenhæng med andre planer og projekter ikke har en væsentlig påvirkning af et habitatområde er, at der ikke sker en stigning i husdyrtrykket i oplandet til habitatområdet.

Husdyrtrykket i oplandet til Mariager Yderfjord er i perioden fra 2007 til 2011 faldende (sikker tendens, opgjort vha. lineær regression), hvorfor det ansøgte i kumulation med andre projekter og planer i oplandet i henhold til miljøstyrelsens vejledning ikke vurderes at have en skadesvirkning på habitatområdet.

Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B

Kriteriet for, hvornår et projekt i sig selv påvirker et habitatområde væsentligt er, at kvælstofbelastningen fra projektet ikke overstiger 5 % af den samlede kvælstofbelastning af habitatområdet, hvis habitatområdet er kvælstoffølsomt, og 1 % hvis habitatområdet er særligt sårbart.

Mariager Fjord klassificeres af Mariagerfjord Kommune, som et særlig sårbart område jf. Miljøstyrelsens vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande, idet inderfjorden er et lukket bassin og yderfjorden er Natura2000-område. Desuden kan hele oplandet til fjorden betragtes som opland til habitatområde nr. 14 i yderfjorden pga. den udstrakte opblanding af vandet i fjorden. Nitratudvaskningen fra projektet må således maksimalt udgøre 1 pct. af den samlede kvælstofudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

I henhold til miljøstyrelsens vejledning om, hvornår et landbrug har en væsentlig påvirkning af et habitatområde, skal der i vurderingen alene indgå den merbelastning (husdyrbidraget) der er i forhold til en situation, hvor der havde været planteavl på arealerne.

Da udvaskningen er lavere end fra et plantebrug, beregnes et negativt bidrag, hvorfor det afledes at der ingen skadesvirkning er på habitatområderne fra projektet i sig selv. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B er derfor opfyldt.

Fosforpåvirkning af habitatområderne

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug, kan det antages, at hvis en påvirkning af et vandområde med fosfor, er mindre end 5 % af den samlede påvirkning, vil den ikke kunne påvises med de nuværende biologiske målemetoder. Ved at sikre at påvirkningen er mindre end 5 % har kommunen ifølge Miljøstyrelsen levet op til habitatdirektiv-forpligtelserne jf. § 23 i husdyrgodkendelsesloven, EF-Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 (habitatbekendtgørelsen). Altså kan man ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl fastslå, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet, hvis påvirkningen fra det ansøgte ikke udgør mere end 5 % af den samlede fosforbelastning.

Mariagerfjord Kommune læser miljøstyrelsens vejledning således, at påvirkningen med fosfor følger nitrat, således at der også i forhold til fosfor både kan anvendes afskæringskriteriet på 1 % og på 5 % afhængigt af habitatområdets sårbarhed.

Endvidere forstås det af vejledningen, at der i habitatvurderingen kun skal indgå den fosforbelastning projektet kan bidrage med i retsbeskyttelsesperioden, og ikke den potentielle fremtidige fosforbelastning der følger af ophobningen af fosfor i landbrugsjorden.

Det fremgår af nedenstående tabel at husdyrbrugets fosforpåvirkning er betydeligt under 1%.

Husdyrbrugets fosfor påvirkning af det marine vandmiljø i retsbeskyttelsesperioden	Mariager Yderfjord*
Areal, ha	299,10
Fosforoverskud, kg P/ha	8,10
% forøgelse i godkendelsesperioden	0,03
Worst case udvaskning, Kg P/ha	1,00
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, Kg P	9,69
Ha landbrugsareal (gns. 0,2 kg P/ha)	42476,00

Ha udyrket areal (ca. 0,08 kg P/ha)	12054,00
Øvrige kilder (bebyggelse), kg P	5500,00
Samlet belastning, kg P	14959,52
Husdyrbrugets del af påvirkningen, %	0,0648

*Data for P-tilførsel fra andre kilder stammer fra vandplanen og dækker hele Mariager Fjord.

Mariagerfjord Kommunes konklusion

Mariagerfjord Kommune konkluderer på baggrund af ovenstående, at driften af arealerne til Strandkæret 25, med en udledning af kvælstof til Mariager Yderfjord på 40,9 kg N/ha/år samt et fosforoverskud fra husdyrgødningen på 8,1 kg P/ha, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter påvirker habitatområde nr. 14 væsentligt. Det samlede udpegningsgrundlag for habitatområderne er dog vedlagt som bilag 9.

3.8.3 Kvælstofudvaskning til grundvandet

Ejendommen har ingen arealer i nitratfølsomme indvindingsområder eller i vandværkers indvindingsoplande.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvaskning af nitrat til grundvandet i denne sag ikke medfører en væsentlig miljøvirkning, idet der ikke er arealer beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, eller i vandværkers indvindingsoplande.

4. Samlet vurdering

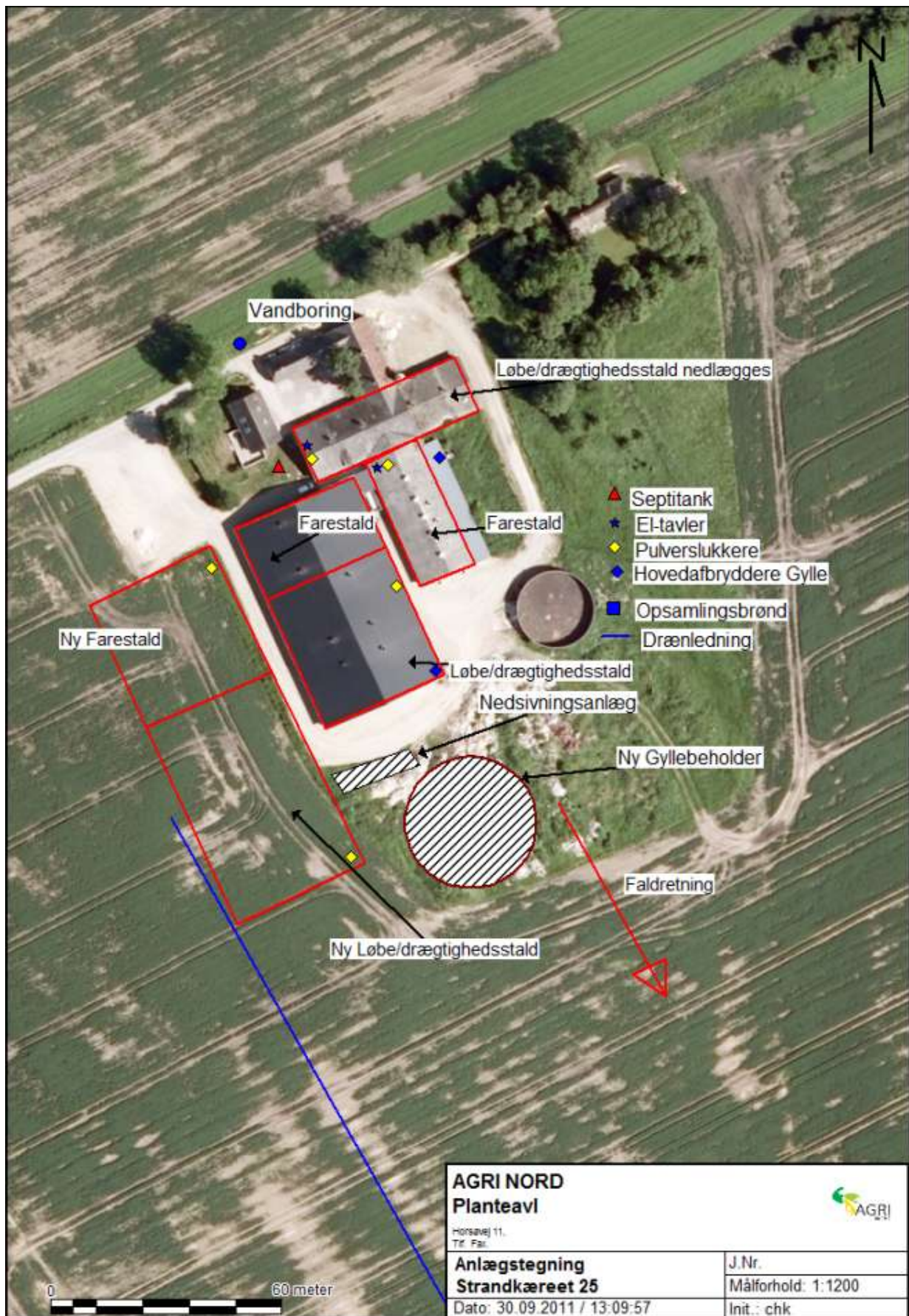
På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har Kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for anvendelse og drift af udspretningsarealerne, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Mariagerfjord Kommune vurderer:

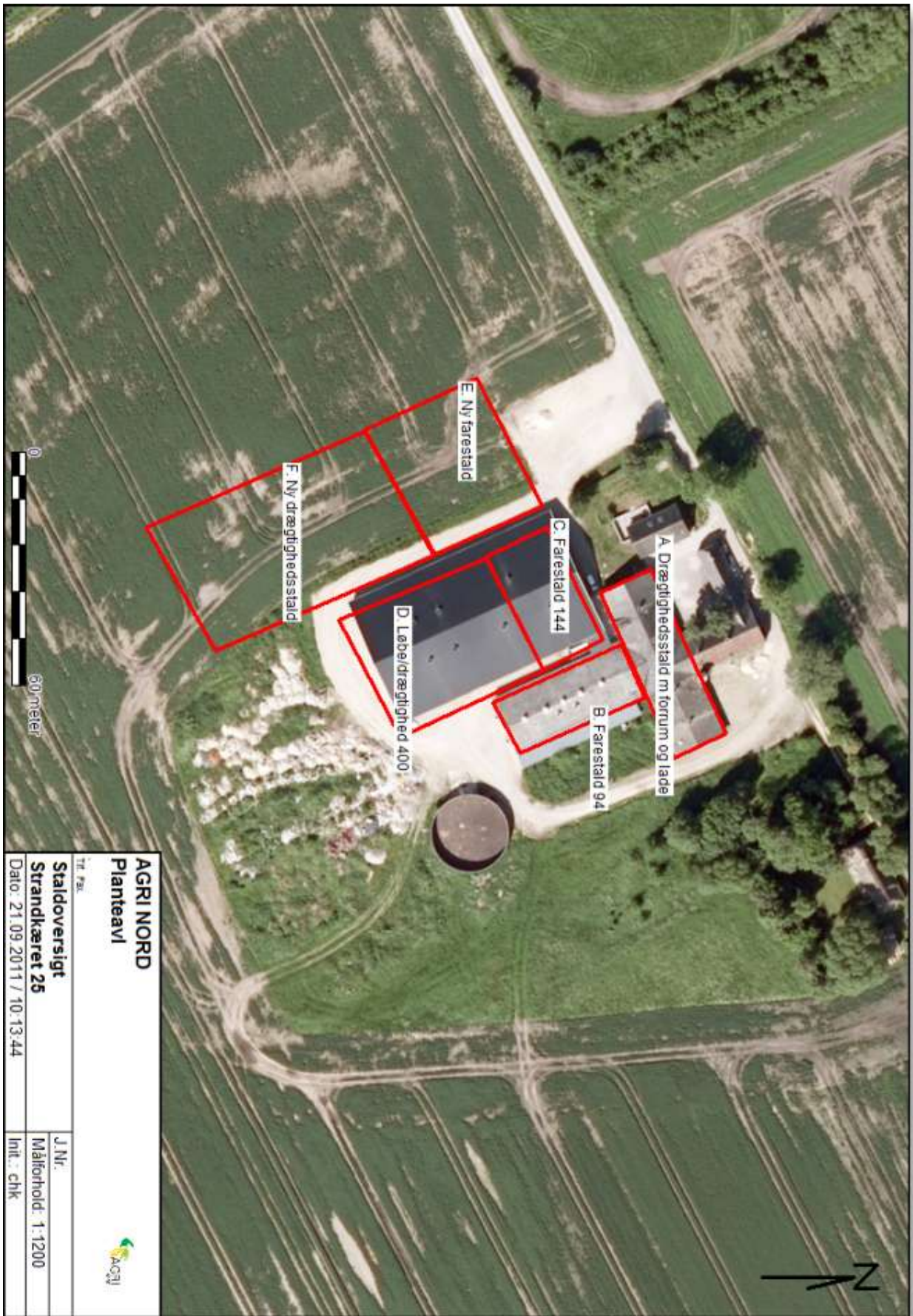
at udvidelse af husdyrbruget kan godkendes, idet udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Limfjorden og Mariager Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Limfjorden og Mariager Fjord), grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Endvidere er det vurderet, at ændringen og udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring. Endvidere er det vurderet, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre væsentlige ændringer i arealer, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller er særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Endeligt er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

at der anvendes bedst tilgængelig teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

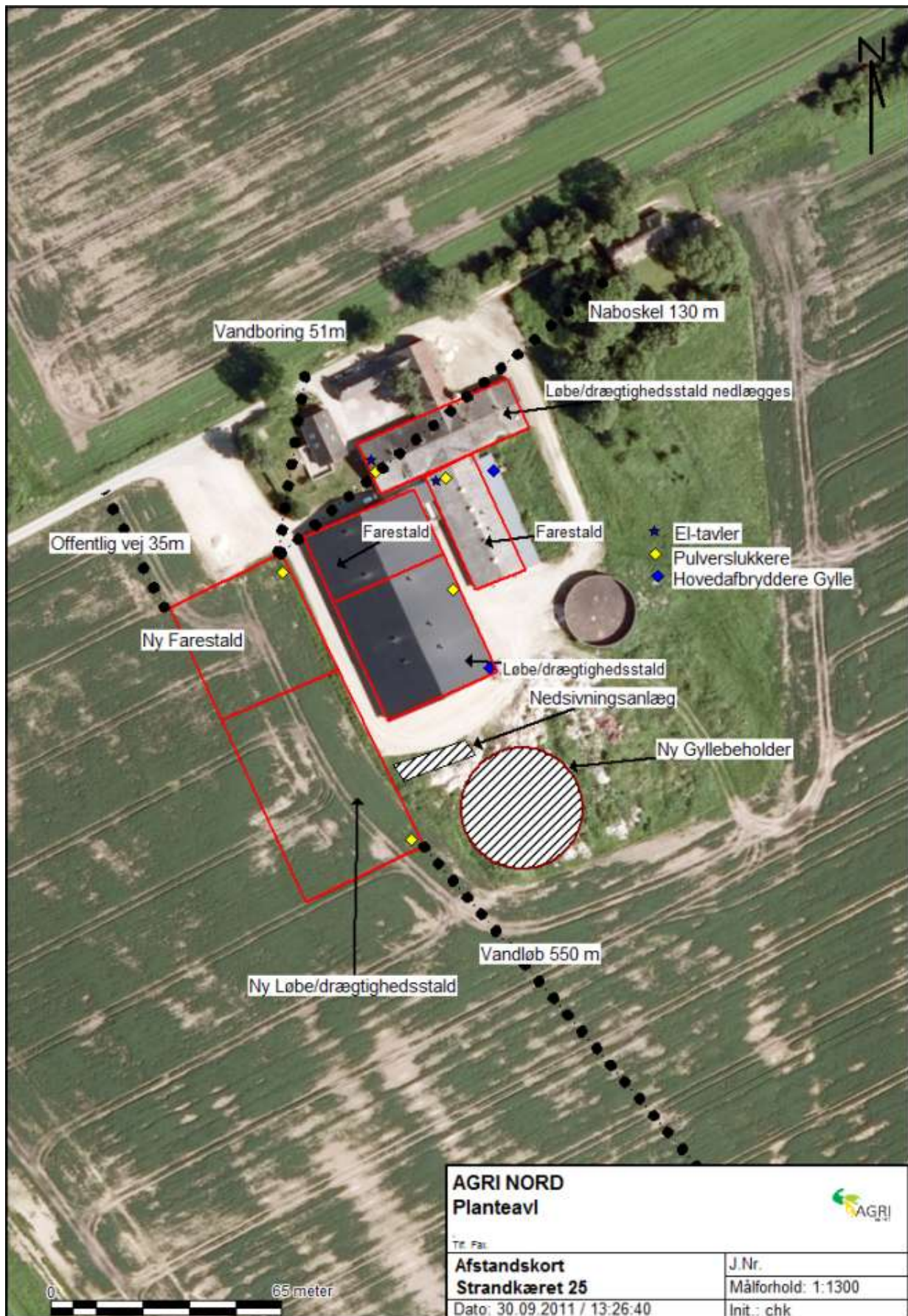
Bilag 1. Anlægsoversigt

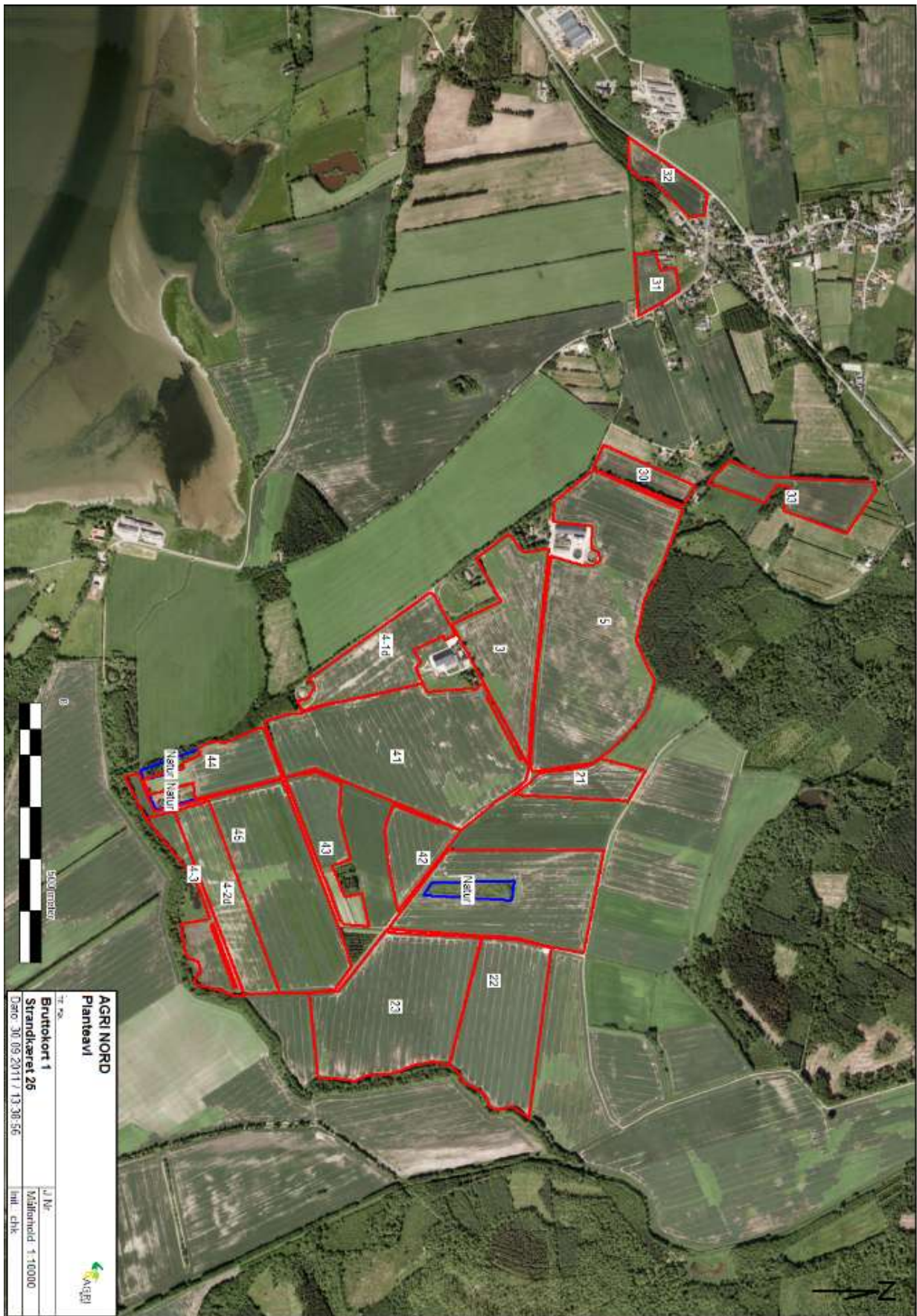
Bilag 2. Staldoversigt

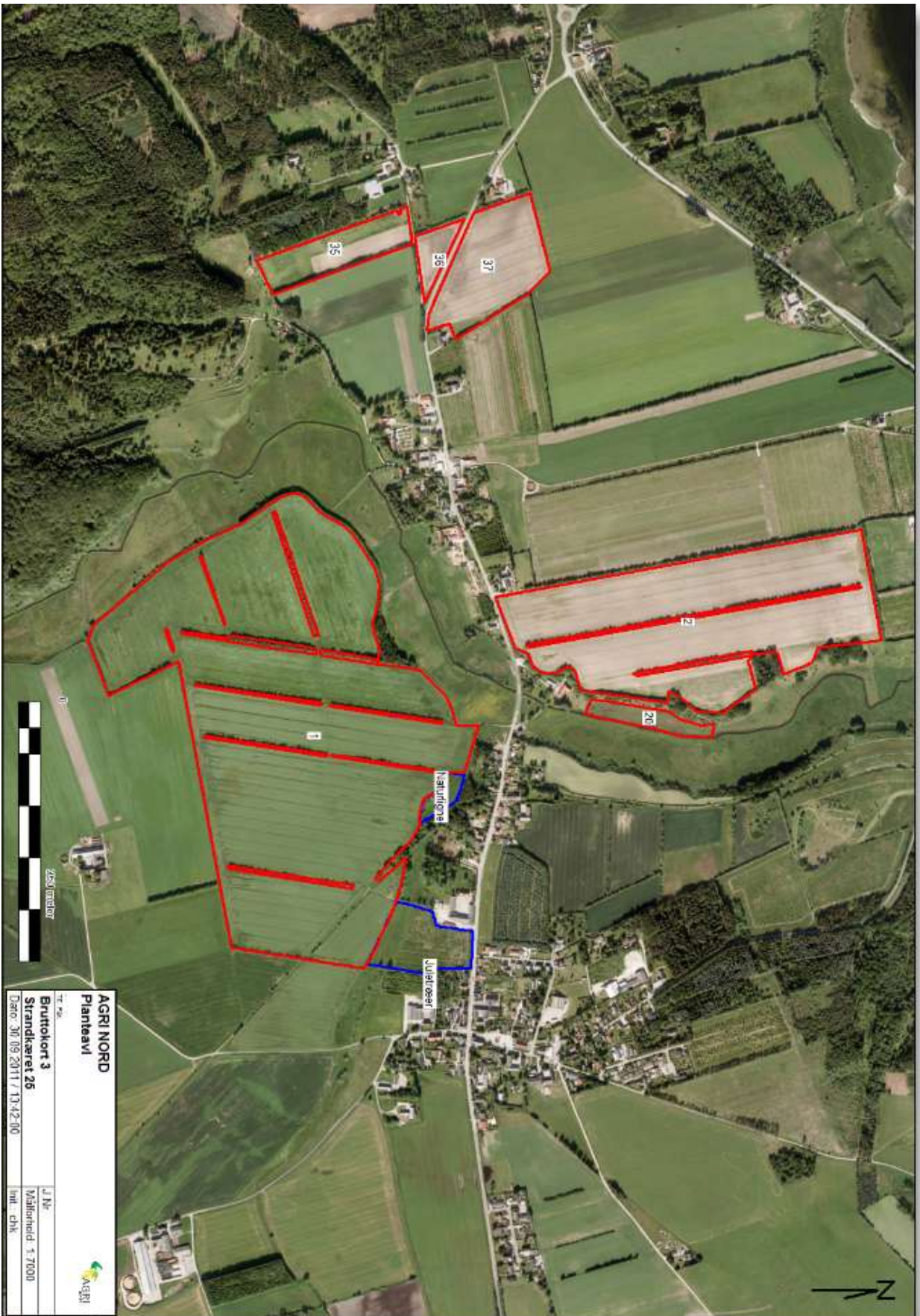
Bilag 3. Afstandskort

Bilag 4. Udbringningsarealer og bruttokort

Bilag 5. Forudsætninger for foderkorrektionen vedr. indholdet af råprotein i fodret til søerne

Formel

$N \text{ ab dyr pr årsso} = ((\text{FEso pr. årsso} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.

Forudsætninger

Den totale mængde N ab dyr i alt fra den godkendte produktion af smågrise er beregnet ud fra forudsætninger i nedenstående tabel.

Faktor	Værdi
Antal fravænnede pr. årsso (stk.)	32,00
Vægt ved fravæning (kg)	6,00
FEso pr. årsso (Drægtige søer)	1015,00
FEso pr. årsso (Faresøer)	435,00
Råprotein pr FEso (g P/FEso)	133,00

Beregning af Kg N ab dyr pr år for Strandkæret 25

1.530 årssøer, 1450 FE (435 FEfare + 1.015 FEdr), 133 g råprotein pr. FEfare og pr. FEdr, 32 grise pr. årsso, fravænningsvægt 6,0 kg

$$= 1.530 \times 17,0272$$

$$\underline{\underline{= 26.052 \text{ kg N ab dyr pr. år}}}$$

De ovennævnte forudsætninger er ikke bindende, og der er fleksibilitet med hensyn til de oplyste forskellige faktorer, så længe den totale mængde N ab dyr pr år for den godkendte produktion af søer er **mindre end 26.052 kg N pr. år**, jf. vilkår i kapitel 2.

BEMÆRK: N ab dyr beregnet efter ovenstående formler kan ikke sammenlignes direkte med IT-ansøgningssystemets tal for husdyrgødningens indhold af kvælstof (N ab lager). Årsagen er at N ab lager er afhængig af staldtype, dvs. at kvælstof i evt. halmstrøelse og tab af kvælstof fra det aktuelle staldsystem også indgår. Desuden anvender formlerne nyeste normtal (2007/08) for grisens optag af N pr. kg tilvækst. IT-ansøgningssystemets beregninger er baseret på normtal 2005/06. 2007/08 normtal er valgt da gødningsregnskabet og E-kontrol er baseret på disse.

Bilag 6. Dyrkningsfrie bræmme på mark nr. 1 og nr. 7

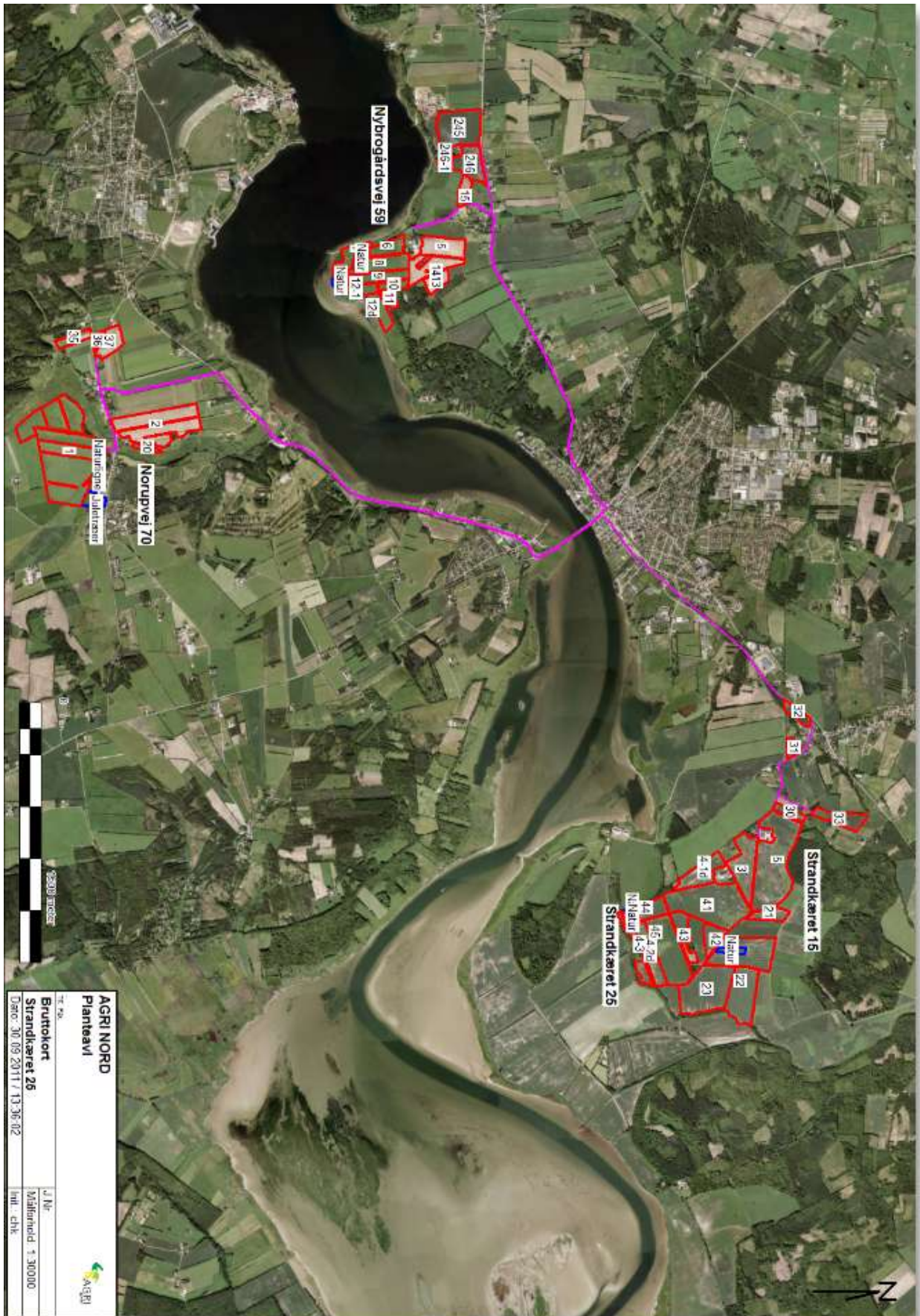
Mark nr. 1

Mark nr. 7

Bilag 7. Transportkort

AGRI NORD		
Planteverv		
TITEL		
Bruttokort	J. Nr.	Målestokk 1:30000
Strandkærret 25		
Dato: 30.09.2011 / 13.36.02		Bl. - CHK

Bilag 8. Opbevaringskapacitet

Landbrugets Byggeblade

Bygninger • Teknik • Miljø

Love og vedtægter

Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Arkivnr. 95.03-03

Udgivet Marts 1993

Skemasæt til beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrgødning

Revideret 28.10.2009

Side 1 af 13

Skemasæt til beregning af:

- Gødningsmængder ab lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af "Normtal for husdyrgødning - 2009" udgivet af Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus universitet, Institut for husdyrbiologi og – sundhed.

Ejer	Morten Schnøck	Tlf. 40733789
Adresse	Strandkøret 25	
Kommune	Mariagerfjord	
Dato	27-09-2011	

Beregningsen er udført af	
Dato	Agri Nord Natur- og miljøkonsulent Christian Bach Knudsen Hornbøvej 11 - 9500 Hobro Tlf. 96 87 55 25 - Mobil 91 55 81 20
Underskrift	

Dansk Landbrugsrådgivning
Landscentret | Plan & Miljø

Udkærsvej 15, 8200 Århus N - Tlf. 87 40 90 00 - www.landscentret.dk

Beregning af gødningsmængder ab lager fra dyr på stald hele året - svin

Husdyrart / staldtype	Antal dyr	Mængde gødning i ton					
		Gylle		Staldgødning		Ajle	
		Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år
Søer, løbe- og drægtighedsstalden		3,92					
Individuel opstaldning, celvis spallegulv		3,92					
Individuel opstaldning, fuldspallegulv							
Individuel opstaldning, fast gulv				0,51		1,71	
Løsgående, dybstrøelse + spallegulv		2,15					0,67
Løsgående, dybstrøelse		2,15					1,78
Løsgående, dybstrøelse + fast gulv		4,64	5252				0,67
Løsgående, delvis spallegulv	1132						
Søer, farestald							
Kassestier, delvis spallegulv	254	1,68	427				
Kassestier, fuldspallegulv	144	1,68	242				
Ferland, fareperiode							1,26
Smågrise fra 7,3 til 33 kg							
Toklimastald, delvis spallegulv		0,144					
Fuldspallegulv		0,139					
Drænet gulv + spalter (50/50)		0,145					
Fast gulv				0,019		0,079	
Dybstrøelse							0,027
Slagtesvin fra 33 til 107 kg levende vægt							
Delvis spallegulv (50-75% fast gulv)		0,47					
Delvis spallegulv (25-48% fast gulv)		0,47					
Fuldspallegulv		0,51					
Drænet gulv + spalter (33/67)		0,51					
Fast gulv				0,10		0,33	
Opdelt lejeareal		0,32					0,09
Dybstrøelse							0,17
Samlet mængde svinegødning, ton pr. år		Gylle: 5921		Staldgødning:		Ajle:	Dybstrøelse:

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - svin

Noter til beregning af gødningsmængder – svin:

- For gylle, staldgødning og ajle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.
- Normalt fordeler foderforbruget fra en årssø sig med 70 % i løbe- og drægtighedsstalden og 30 % i farestalden. Gødningsproduktionen er derfor opdelt på et bidrag fra løbe- og drægtighedsstalden samt et bidrag fra farestalden. De to bidrag adderes for at få produktionen fra 1 årssø.

De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandsspild Liter pr. år pr. dyr	Vaskevand Liter pr. år pr. dyr
1 årssø, farestald	0	340
1 årssø, løbe- /drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, fuldspaltegulv	15	15
1 produceret smågris, drænet gulv+spalter eller delvis spaltegulv	15	20
1 produceret slagtesvin, delvis spaltegulv (fuldspaltegulv)	75	25 (30)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75	0

Korrektion (Type 1 korrektion) af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval:

Søer:

Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågrise fra 7,3 til 33 kg:

$$(\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times (13,32 + (0,1967 \times (\text{slutvægt} + \text{startvægt}))) / 546$$

Slagtesvin fra 33 til 107 kg levende vægt:

$$(\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times (13,32 + (0,1967 \times (\text{slutvægt} + \text{startvægt}))) / 3023$$

Opbevaringskapacitet

Strandkæret 25

Ifølge landbrugets byggeblad nr. 95.03-03 vil det ansøgte dyrehold medføre at der bliver produceret 5921 m³ husdyrgødning. Der vil i den ansøgte situation være 8720 m³ i opbevaringskapacitet, hvormed der er kapacitet til over 12 mdr. opbevaring.

Bilag 9. Udpegningsgrundlag fra NATURA2000

Natura 2000-område nr. 14 omfatter EF-Habitatområde nr. 14. og EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15

Udpegningsgrundlag for: EF-Habitatområde nr. 14. Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1903 Mygblomst (*Liparis loeselii*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1130 Flodmundinger
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 2120 Hvide klitter og vandremiler
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2170 Kystklitter med gråris
- 2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2250 * Kystklitter med enebær
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag for: EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 15, Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del

Pibesvane
Sangsvane
Klyde
Hjejle
Fjordterne
Havterne
Dværgterne
Skarv
Knopsvane
Lysbuget knortegås
Gravand
Bjergand
Ederfugl
Sortand
Fløjlsand
Hvinand
Stor skallesluger

Udpegningsgrundlag for: EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 2, Ålborg Bugt, Nordlig del

Pibesvane
Sangsvane
Hjejle
Almindelig ryle
Splitterne
Havterne
Dværgterne
Lysbuget knortegås
Gravand
Bjergand
Ederfugl
Sortand
Fløjlsand

Natura 2000-område nr. 223 omfatter EF-Habitatområde nr. 223

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 223, Kastbjerg Ådal

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1330 Strandenge

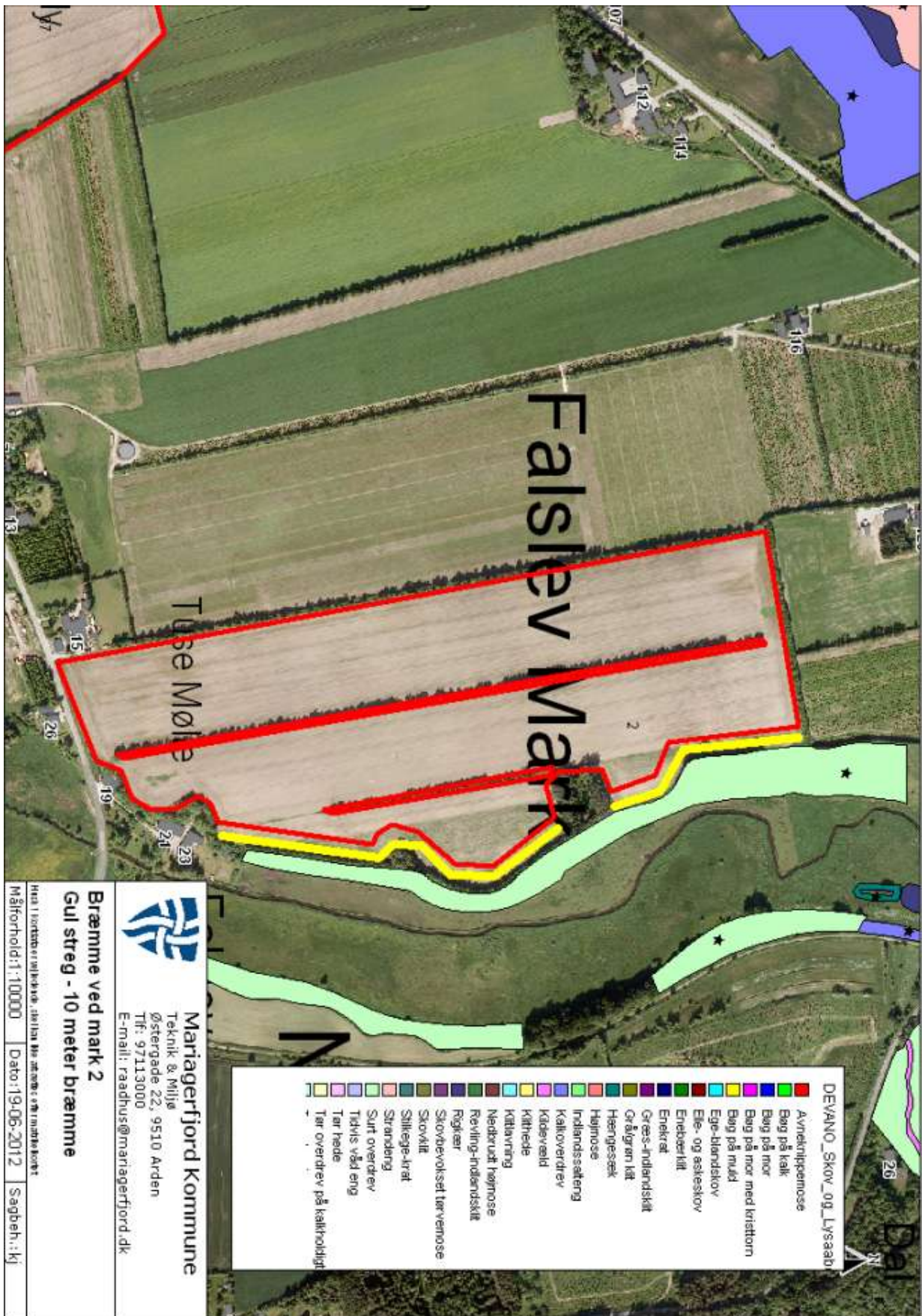
3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160 Brunvandede søer og vandhuller
3260 Vandløb med vandplanter
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7110 * Aktive højmoser
7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230 Rigkær
9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
9130 Bøgeskove på muldbund
9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Natura 2000-område nr. 201 omfatter EF-Habitatområde nr. 19

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 19. Øster Lovnkær

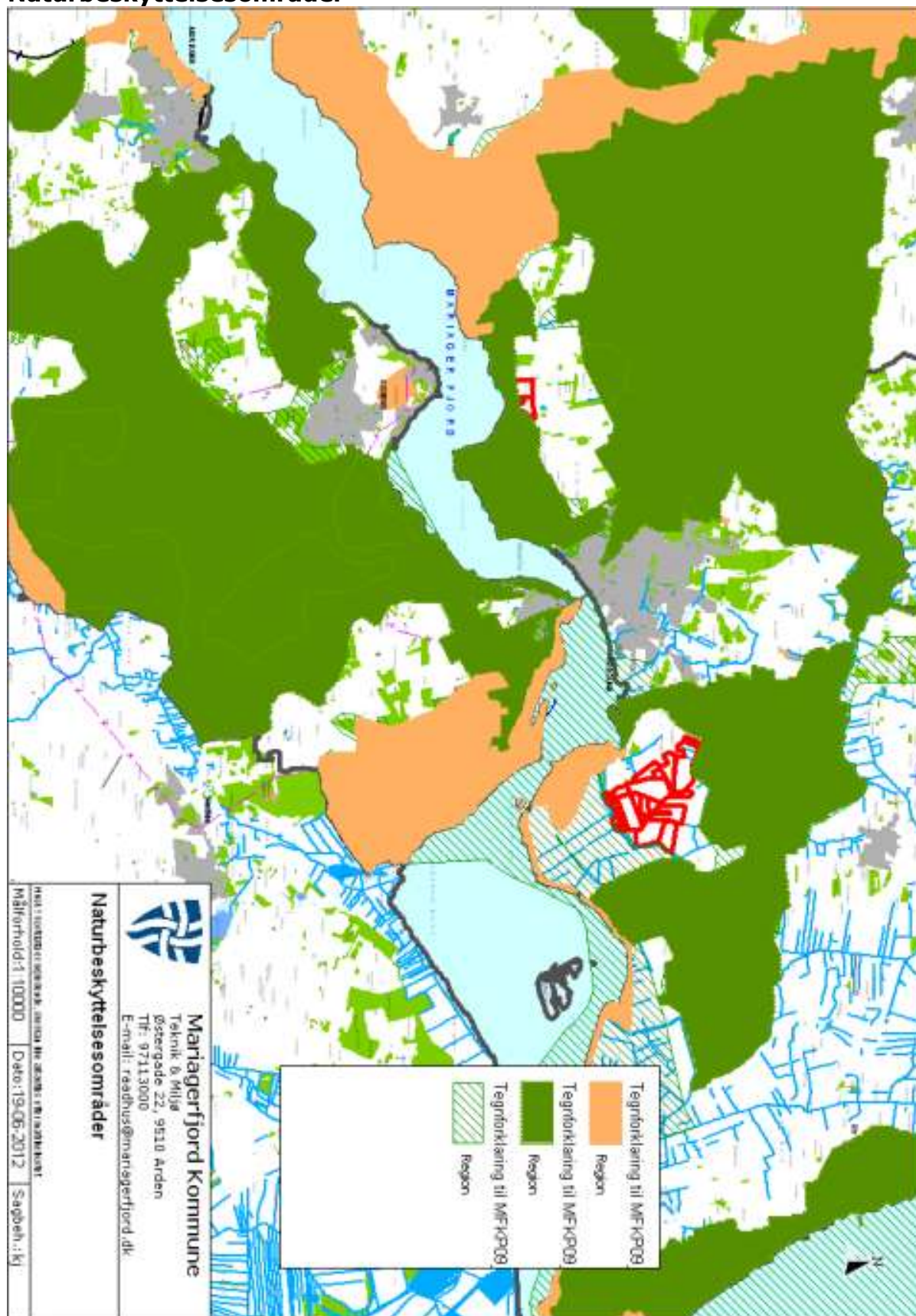
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160 Brunvandede søer og vandhuller
91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Bilag 10. Bræmmer ved mark nr. 2

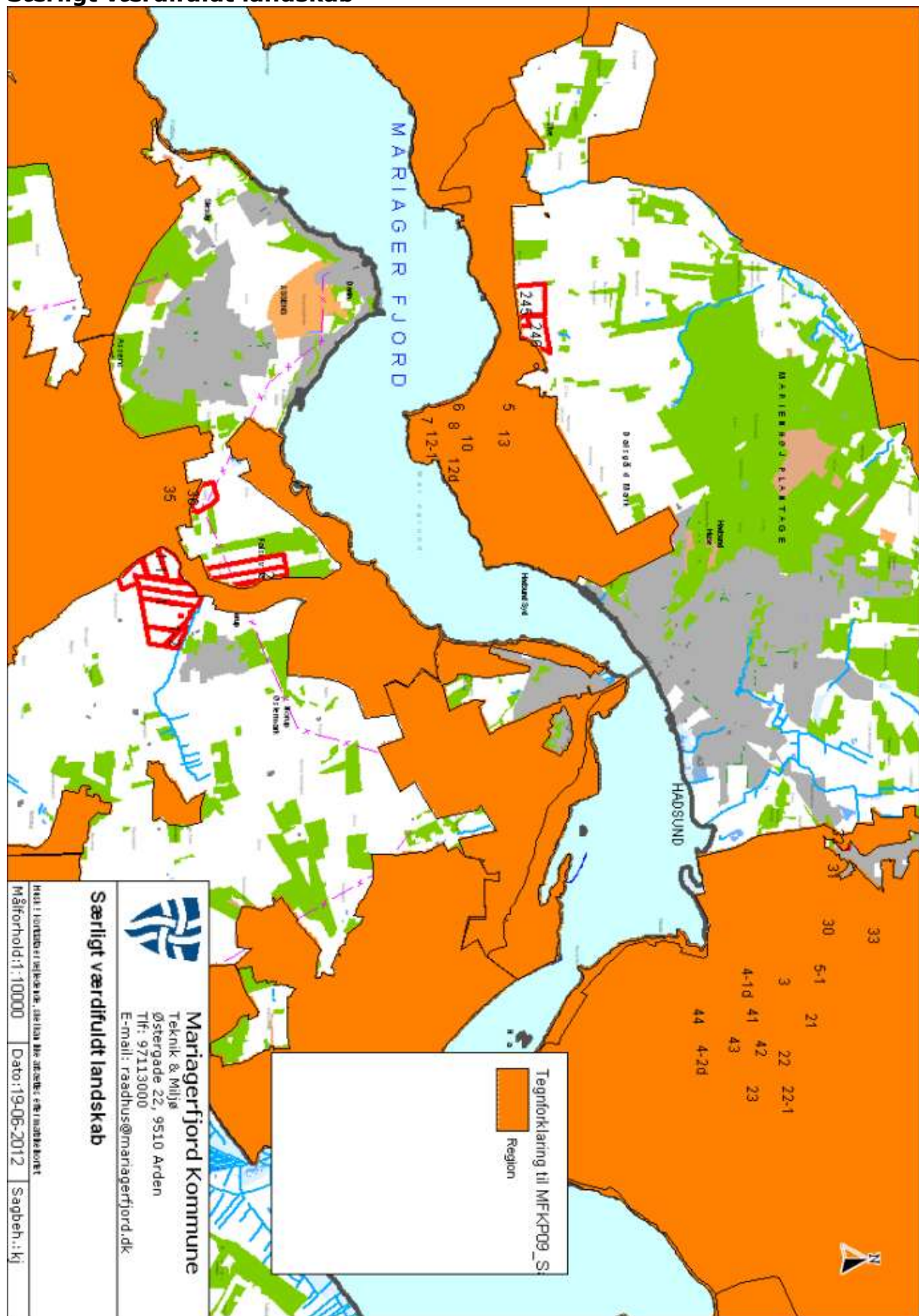

Bilag 11. Udpegninger i Kommuneplanen 2009-2021

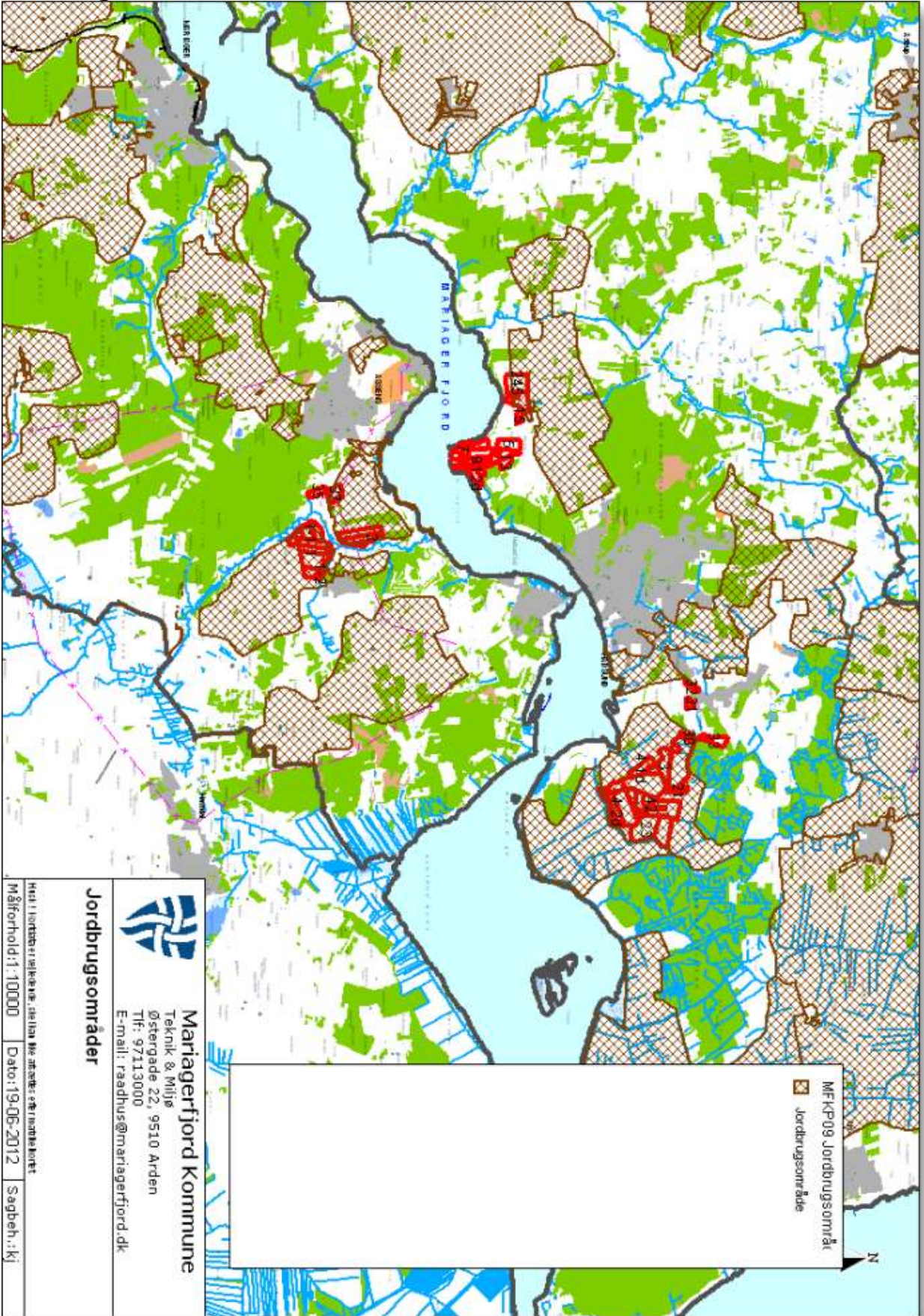
Naturbeskyttelsesområder

Særligt værdifuldt landskab

Jordbrugsområder

Bilag 12. Beskyttet natur omkring ejendommen

Beskyttet natur i Mariagerfjord Kommune

Naturbeskyttelsesloven

En række naturtyper er omfattet af §3 i naturbeskyttelsesloven, der trådte i kraft i 1992. Det er forbudt at foretage ændringer i naturarealer, der er større end 2500 m² i sammenhængende areal, i søer over 100 m² og i vandløb, der er udpegede som beskyttede.

Sammenhængende områder, bestående af flere naturtyper, er også beskyttede, hvis det samlede areal er mindst 2500 m², og uanset størrelsen på moser og lignende, hvis de grænser op til en sø eller et vandløb der er beskyttede.

Vandløb er beskyttede, hvis de er vist på de kort naturfredningslovens §43-vandløb, udgivet af Nordjyllands amt i 1993.

Sten- og jorddiger er beskyttede af museumslovens §29a.

Der er særlige regler for §3 arealer i byzone- og sommerhusområder, skove og arealer med tilskudsordninger.

Naturtyper omfattet af §3

Heder er tørre næringsfattige arealer, ofte bevokset med Hedelyng, Revling og andre dværgbuske samt græsser.

Overdrev er udyrkede tørbundsarealer, tit kuperede og med vedvarende græs og åben urtevegetation. Der findes ofte spredte træer og buske, der kan udvikle sig til krat.

Strandenge og -rørsumpe er våde til tørre enge ved kysterne. Den del af engene, der ligger yderst mod kysten er saltpåvirket med salttålende planter.

Moser har en gennemsnitlig høj vandstand og et ferskvandspåvirket, naturligt plantedække af urter, buske og træer. Moser vil ofte have dannet tørv.

Ferske enge findes på relativt lavtliggende og fugtige arealer. Enge er oftest med lav plantevækst, domineret af græsser og flerårige urter. Naturenge omlægges sjældent eller aldrig og modtager normalt ikke gødskning. Kulturenge omlægges med 7-10 års mellemrum og modtager oftest gødskning har få arter, ofte primært kulturgræsser.

Søer er både naturlige og helt eller delvist kunstige søer, vandhuller og damme.

Vandløb der er beskyttede kan være både naturlige eller kunstige.

Registrering af §3

Efter naturbeskyttelseslovens ikrafttrædelse i 1992 udførte amterne en registrering af de beskyttede naturtyper. Disse registreringer var primært baseret på tolkning af luftfotos fra 1992.

Registreringen er en løbende proces og er siden blevet udbygget og kvalitetssikret gennem feltbesigtigelser. Der kan dog være medtaget arealer, som ikke er omfattet af beskyttelsen, og der kan findes arealer der er beskyttede, men som ikke er medtaget i registreringerne. Naturen ændre sig hele tiden, og arealer kan endvidere vokse sig ind i eller ud af beskyttelse.

§3-registreringen er vejledende. Det er altid det konkrete forhold i marken, der afgør om et areal er beskyttet. Det er lodsejers/brugers ansvar at være opmærksom på arealernes status og spørge kommunen hvis man er i tvivl.

Registrering af beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger kan ses på ([www. Miljoportal.dk](http://www.Miljoportal.dk))

Naturbeskyttelsens betydning for lodsejeren.

På §3 arealer kan ejeren fortsat benytte jorden som før 1992 med mindre der i tiden efter 1992 har indfundet sig en mere ekstensiv drift af arealet, da er det denne drift der danner grundlaget for hvordan arealet kan benyttes.

Landbrugsdriften på beskyttede arealer må ikke intensiveres, og følgende indgreb er f.eks. ikke lovlige:

- opdyrkning
- tilplantning
- opfyldning
- ændret drænforhold
- etablering af andeopdræt og udsætning af ænder
- gravning af vandhuller
- forøget gødskning og sprøjtning.

Ønske om ændringer af et beskyttet naturareal kræver en dispensation. Der kan kun i særlige tilfælde gives dispensation. Skriftlig ansøgning om dispensation skal sendes til:

Mariagefjord Kommune
Natur og Grundvand
Ndr. Kajgade 1
9500 Hobro

En indledende telefonisk kontakt til kommunen vil ofte være nyttig tlf. 97113000

Internationale naturbeskyttelsesområder

Natura 2000 områderne er et netværk af naturområder i hele EU, der indeholder særligt værdifuld natur. Natura 2000 områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Natura 2000 områderne kan ses på ([www. Miljoportal.dk](http://www.Miljoportal.dk))

Anmeldeordningen

I naturbeskyttelsesloven er der indført en anmeldeordning §19b, hvorefter bestemte former for driftsændringer eller aktiviteter i Natura 2000 områder kræver en forudgående anmeldelse til enten Naturstyrelsen (skovbevoksede fredsskovsarealer) eller kommunen (andre arealer).

De driftsændringer eller aktiviteter, der skal anmeldes, er aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse eller lignende, men som kan være til skade for værdifuld natur i Natura 2000 områderne.

Anmeldepligtige aktiviteter er f.eks. ændring af græsningstryk og ændring af tilstanden på naturarealer, der er for små til at være omfattet af lovens §3. Læs mere om anmeldepligtige aktiviteter på (www.blst.dk/natura2000). Anmeldelse skal ske inden aktiviteten sættes i gang, for at myndighederne kan vurdere, om den ønskede driftsændring eller aktivitet kan påvirke arter og naturtyper negativt.

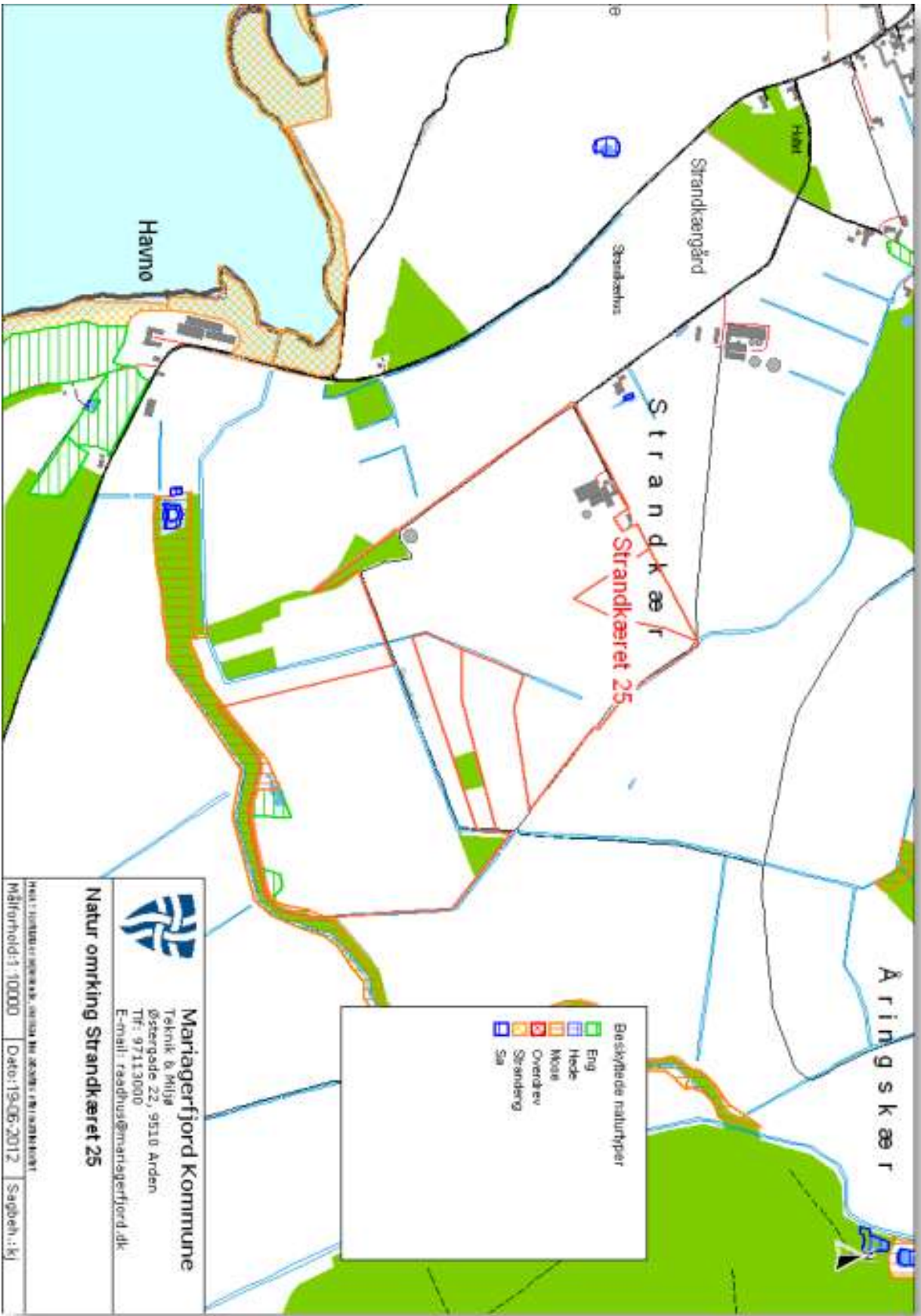
Er du i tvivl om en aktivitet er anmeldepligtig så henvend dig til kommunen.

Jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur

I 2004 trådte lov om drift af landbrugsjorder i kraft. Lovens formål er at fremme bæredygtig udvikling af driften af landbrugsjorder ved at forene hensyn til bevaring af produktionsgrundlaget og bevaring af natur, miljø og landskabelige værdier. Den efterfølgende bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur udmønter dele af lov om drift af landbrugsjorder i kraft. Bekendtgørelsen indfører bl.a.

- En pligt til regelmæssigt at rydde opvækst af vedplanter, som måtte være etableret siden 2004 på lysåbne landbrugsarealer, herunder heder, overdrev og enge.
- En mulighed for, at landbrugsjord kan udlægges til natur, herunder skov således ikke nødvendigvis skal indgå i omdriften.
- En mulighed for at anmelde sådanne udlæg mhp. evt. senere at lade arealerne indgå i omdriften igen senere.

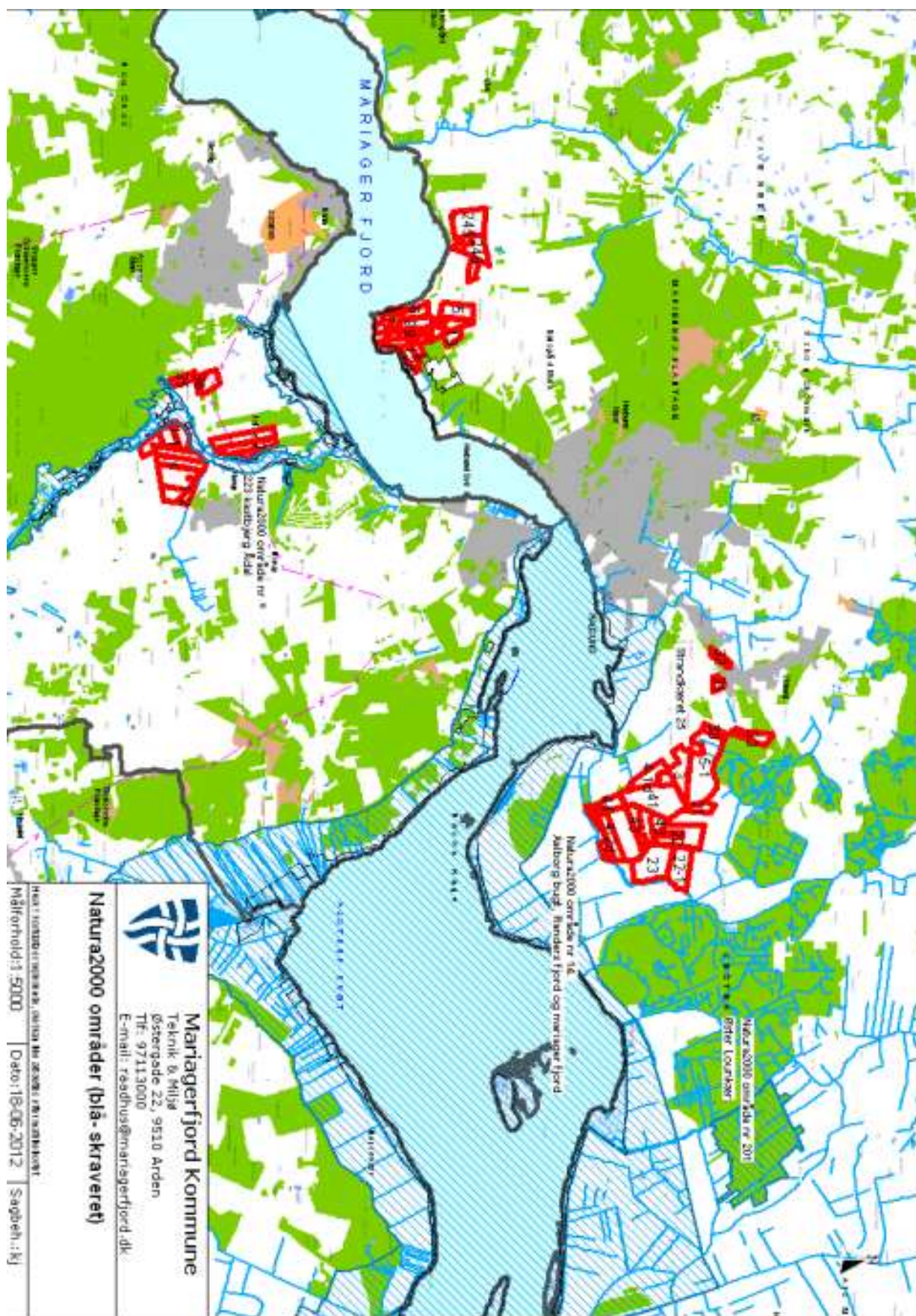
Reglerne supplerer en række eksisterende regler om anvendelse af landbrugsarealer. Her tænkes især på naturbeskyttelseslovens regler om beskyttede naturtyper (§3), beskyttelseslinjer og Natura 2000 områder, som fortsat gælder og skal tages i betragtning i forbindelse med drift af landbrugsjord.

Bilag 13. Depositionsberegninger

Bilag 14. NATURA2000 områder

Bilag 15. Bemærkninger i foroffentlighedsfasen

D. 20.11.2011

Mariagerfjord kommune

Vedr. udledning af Gylle i Mariager Fjord

Angående udvidelse af So-hold, Strandkæret 25 9560 Hadsund

Fritidsfiskerforbundet stiller sig meget betænkeligt over for en udvidelse fra 175 til 343 enheder, der er en fordobling!

Problemet er miljømæssigt, da det er gylle,- og med de er lavtliggende jorde og tæt på Mariagerfjord, som er meget følsomt for udledninger, udsivninger eksempelvis via dræn og grøfter.

Vi må klart kræve, at forøgelsen af affaldsstoffer, -fortrinsvis gylle, ikke spredes på jorder i beliggenhedsområdet, men transporteres til andre steder hvor det med sikkerhed ikke kan finde vej til indre danske farvande fjorde, søer o.l..

Det som vi karakteriserer ud fra begrebet rent miljø.

Mariager fjord har været bragt i fare adskillige gange,- hvor biologer har tilkendegivet at udledninger fra landbrug hovedsageligt har været hovedårsagen.

Som fritidsfiskere er det os magtpåliggende at reagere på naturens signaler.

Venlig hilsen

Bruno Müller
Forbundsformand